

บทที่ 3

ความหมายและเปรียบเทียบความหมายของ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

เนื่องจากคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีหลายความหมายและมีบางความหมายที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าก่อนที่จะทำความเข้าใจและศึกษาเปรียบเทียบความหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ถึงที่มาของความหมายพื้นฐานของคำกริยาช่วยแต่ละคำ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจมีความหมายเป็นนามธรรมและไม่ชัดเจน

3.1 ความหมายเดิมของ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

3.1.1 ความหมายเดิมของ ‘hui’

ใน 說文 . 亼部¹ “Shuōwén . Jí bù” กล่าวว่า ความหมายเดิมของ ‘hui’ คือ 合 hé(รวมกัน) เป็นคำกริยา เช่น 逢時遇會 (《論衡·命錄》)² féng shí yù huì (Lùn Héng. Mìng Lù) มีโอกาสพบปะกัน(บันทึกชีวิต. ลุ่นเหิง) คำ ‘hui’ ในความหมายเดิม(ความหมายว่า “รวมกัน”) และในประเภทเดิมของคำ(คือเป็นคำกริยา)นี้ ปัจจุบันยังคงมีอยู่ เช่น 會齊 huìqí (รวมตัวกันพร้อม)

คำกริยาช่วย ‘hui’ แผลงมาจากความหมายเดิม คือ คนเราจะทำอะไรก็ตาม หากรวมเข้ากับวิธีการที่ถูกต้องในการทำสิ่งๆนั้น หรือสอดคล้องกับปัจจัยทางธรรมชาติแล้ว ธรรมชาติก็จะนำไปสู่ความสำเร็จ หรืออาจพูดว่า หมายถึง การรู้ถึงเทคนิคอย่างใดอย่างหนึ่งจนสามารถทำสิ่งนั้นสำเร็จ แต่เมื่อพิจารณาจากประวัติการวิวัฒนาการของความหมายแล้ว ความหมายนี้(การรู้ถึงเทคนิคอย่างใดอย่างหนึ่ง จนสามารถทำสิ่งนั้นสำเร็จ) ปรากฏขึ้นในภายหลัง ในอดีตไม่มีคำศัพท์ที่แสดงถึงความหมายนี้โดยตรง (張文熊 Zhāng Wén xióng, 1990:33)

---

¹ 說文 เป็นชื่อเรียกสั้นๆของหนังสือ 說文解字 Shuōwén Jiězì ซึ่งเป็นหนังสือที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของภาษาจีนจัดทำโดย 許慎 Xǔ Shèn ในสมัยราชวงศ์ฮั่น(ก่อนค.ศ.206-ค.ศ.220) ส่วนตัวอักษร 亼 เป็นอักษรที่ใช้ในสมัยโบราณ ปัจจุบันใช้ตัวอักษร 集 jí แทน วรรณกรรมในหมวด 亼部 จะเป็นงานประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง(บทความและโคลงกลอนต่างๆ) ซึ่งวรรณกรรมในหมวด 亼 เป็นหนึ่งในสี่หมวด คือ หมวด 經 jīng (คัมภีร์และตำราต่างๆ) หมวด 史 shǐ (ประวัติศาสตร์) หมวด 子 zǐ (นักปราชญ์และนักคิดสำนักต่างๆ) และหมวด 集 jí ดังกล่าวข้างต้น (張嘉文 Zhāng Jiā wén, 1981:1184)

² ข้อความในวงเล็บคือชื่อหนังสือ ซึ่งอาจมีชื่อหมวดหรือชื่อตอนย่อยลงมาตามลำดับ ส่วนในวงเล็บหลังคำแปลภาษาไทยจะเรียงจากตอนย่อยไปหาชื่อหนังสือ

ความหมายเดิมของ ‘hui’ คือ hé(รวมกัน) และทั้ง ‘hui’ และ hé เป็นคำกริยาเช่นเดียวกัน เมื่อ ‘hui’ และ hé พัฒนามาเป็นคำกริยาช่วยนั้น ในระยะแรกทั้ง ‘hui’ และ hé แสดงความหมายว่า 應當 “yīng dāng”(ควรจะ) เหมือนกัน (孫錫信 Sūn Xīxìn,1992:144) เช่น

男兒居世，會當得數萬兵千匹騎著後耳。(《三國志³·魏誌·崔琰傳》)

Nán'ér jūshì, huì dāng dé shù wàn bīng qiān pǐ qízhe hòu ěr.(Sānguó Zhì.Wèi Zhì.Cuī Yǎn Zhuàn)

ลูกผู้ชายในโลกนี้ ควรจะต้องเป็นทหารนั่งอยู่บนหลังม้าเช่นนี้ (ประวัติขุขเหยียน.บันทึกก๊กเว่ย.บันทึกสามก๊ก)

(會 และ 當 มีความหมายเหมือนกัน คือ หมายถึง “ควรจะ”)

人生在世，會當有業。(《顏氏家訓·勉學》)

Rén shēng zài shì, huì dāng yǒu yè. (Yán Shì Jiā Xùn. Miǎn Xué)

คนเมื่อเกิดมา ควรจะมีหน้าที่ (บากบั่นเล่าเรียน. คำสั่งสอนของครอบครัวท่านเหยียน)

(會 และ 當 มีความหมายเหมือนกัน คือ หมายถึง “ควรจะ”)

然則受命之符，合於有此矣。(《史記·司馬相如傳》)

Ránzé shòumìng zhī fú,hé yú yǒu cǐ yǐ. (Shǐjì. Sīmǎ Xiāngrú Zhuàn)

เมื่อรับคำสั่งตรงกันเช่นนี้ ถ้าเช่นนั้นก็ขึ้นอยู่กับสิ่งนี้ (ประวัติซือหม่าเซียงหฺง. ฉ้อจี้)

ต่อมา ‘hui’ กลายความหมายมาเป็น 領悟, 領會 lǐngwù, lǐnghuì (เข้าใจ ชาบซึ่ง) เมื่อถึงราชวงศ์ซ่ง (宋 Sòng ค.ศ. 960-1276) ‘hui’ ได้พัฒนาจากความหมาย “เข้าใจ ชาบซึ่ง” ไปเป็นคำกริยาที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” และพัฒนาไปเป็นคำกริยาช่วยที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” ในที่สุด (太田辰夫 Tàitián Chénfū,1987:187) เช่น

我聞南朝人只會文章不會武藝。(《茅齋自敘，三4》)

Wǒ wén Náncháorén zhǐ huì wénzhāng bù huì wǔyì.(Máo Zhāi Zì Xù, Sān Sì)

ฉันได้ยินมาว่า คนราชวงศ์ใต้เป็นแต่เขียนบทความ ไม่เป็นวิชายุทธ (ตอน 3 หน้า 4, เหมากายพูดถึงตัวเอง)

(‘hui’ เป็นคำกริยา ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

³ 三國志 Sānguó Zhì เป็นหนังสือที่บันทึกประวัติศาสตร์สมัยสามก๊ก(ค.ศ.220-266) คือ ก๊กเว่ย(魏) ก๊กฉู่(蜀) และก๊กหวู่(吳) ก๊กเว่ย สถาปนาขึ้นในปีค.ศ.220-265 ก๊กฉู่ สถาปนาขึ้นในปีค.ศ.221-263 ก๊กหวู่ สถาปนาขึ้นในปีค.ศ. 222-280 (สามก๊กในฉบับของเจ้าพระยาพระคลัง(หน) เรียกก๊กเว่ย ก๊กฉู่ และก๊กหวู่ว่าวุยก๊ก จ๊กก๊ก และง่อก๊ก ตามลำดับ)

我從生來不會說脫空。(《燕雲奉使錄, 三11》)

Wǒ cóng shēng lái bù huì shuō tuōkōng. (Yān Yúnfēng Shǐ Lù, Sān Shíyī)

ตั้งแต่เกิดมาฉันพูดโกหกไม่เป็น (ตอน 3 หน้า 11, บันทึกของทูตเยียนยวั้นเฟิง)

(‘hui’ เป็นคำกริยาช่วย ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

ส่วน ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” ที่ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติจะเกิดขึ้นจริง นั้น มีมาก่อนที่จะพัฒนาเป็นความหมายดังในตัวอย่างประโยคทั้งสองข้างต้นแล้ว เช่น

天地會壞否? (《姜白石詞》)

Tiāndì huì huài fǒu? (Jiāng Báishí Cí)

ฟ้าดินถล่มลงมาได้หรือ (โคลงของเจียงปายฉือ)

ส่วน ‘hui’ ที่มีความหมาย “มีเทคนิคเช่นนี้” เกิดขึ้นในระยะหลังเป็นลำดับสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้น เป็นไปตามธรรมชาติของการวิวัฒนาการทางความหมายและหน้าที่ของคำศัพท์

3.1.2 ความหมายเดิมของ ‘néng’

ใน 說文 . 能部 กล่าวถึงความหมายเดิมของ ‘néng’ ว่า 能 เดิมที หมายถึง 熊屬 xióngshǔ (ตระกูลของหมี) หลังจากนั้นจึงเกิดความหมายที่กลายออกไป จะสังเกตได้ว่า คำว่า ‘néng’ (能) มีโครงสร้างของตัวอักษรเหมือนกับโครงสร้างส่วนหนึ่งของคำว่า “xióng” (熊)

ใน 說文 . 熊部 กล่าวว่า “xióng” หมายถึง สัตว์ป่า มาจากคำว่า ‘néng’ ซึ่งเสียงอ่านเพี้ยนจาก néng ไปเป็น xióng คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ความหมายเดิมของ néng (ตระกูลของหมี) มีอยู่ก่อนที่จะเกิดคำว่า xióng

สันนิษฐานว่า สาเหตุที่ความหมายของ néng พัฒนามาจนมีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะ 熊 xióng (หมี) หรือ 熊屬 xióngshǔ (ตระกูลหมี) สามารถใช้เป็นตัวแทนของ “ความสามารถ” ที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้ การใช้ ‘néng’ ที่แสดงถึง “ความสามารถ” ใช้มาตั้งแต่ก่อนราชวงศ์ฉิน (秦 Qín 221-206 ปีก่อนค.ศ.) เช่น

能用善人，民之主也。（《左傳⁴·昭公五年》）

Néng yòng shàn rén, mín zhī zhǔ yě. (Zuǒzhuàn. Zhāogōng Wǔ Nián)
สามารถเรียกใช้คนดีจึงจะเป็นผู้นำประชาชนได้ (ปีที่ห้าของกษัตริย์จ้าวกง. จ้าวจวน)

能使枉者知。（《論語⁵·顏淵》）

Néng shǐ wǎng zhě zhī. (Lùnyǔ. Yán Yuān)
สามารถทำให้คนคดโกงรู้สำนึก (เหยียนยวน. ลุ่นหยูวี)

ต่อมาได้พัฒนาความหมายเป็นการแสดงถึง “ความเป็นไปได้” ของเหตุการณ์หรือการกระทำเพิ่มขึ้นด้วย(Zhāng Wénxióng, 1990:32)

‘néng’ ที่ทำหน้าที่คำกริยาช่วย เกิดจากพัฒนาการของการใช้ร่วมกันระหว่าง ‘néng’ ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง กับคำกริยาหลักในประโยค เช่น

渺渺予末小子其能，而亂四方，以敬忌天威？（《尚書·顧命》）

Miǎomiǎo yú mò xiǎozǐ qí néng, ér luàn sì fāng, yǐ jìng jì tiānwēi? (Shàng Shū. Gù Ming)

สิ่งเล็กน้อยที่มอบให้แก่เด็กตัวเล็กๆ จนเขาสามารถปกครองทั่วสารทิศได้นั้น เพราะด้วยความเกรงกลัวอำนาจของกษัตริย์เช่นนั้นหรือ (หมายความว่า ไม่ใช่เพราะความเกรงกลัวอำนาจกษัตริย์) (กุ่มิ่ง. ฉ่างชู)

‘néng’ ในประโยคนี้ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง มีความหมายว่า “มีความสามารถ” “luàn” เป็นคำกริยาหลัก แต่การใช้ ‘néng’ เป็นภาคแสดงตามลำพัง ไม่สามารถแสดงถึงความสามารถที่เป็นรูปธรรมได้ ต่อมาจึงเกิดการพัฒนาการใช้ ‘néng’ ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงกับคำกริยาหลัก เพื่อให้ความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จากประโยคข้างต้นถ้าตัด “ér” ออก ‘néng’ จะทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วยทันที)(Zhāng Wénxióng, 1990:32)

จากการพัฒนาดังที่กล่าวมาข้างต้น ในที่สุด ‘néng’ ก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วยในประโยค เช่น

⁴ ชื่อเรียกสั้นๆของหนังสือ 春秋左傳 (Chūnqiū Zuǒzhuàn) เป็นหนังสือที่เขียนอธิบายหนังสือ 春秋 (Chūn qiū) ซึ่งเป็นหนังสือที่บันทึกประวัติศาสตร์ของก๊กหลู่ (魯國Lǔguó 722-481 ปีก่อนค.ศ.) ที่เรียบเรียงโดยขงจื้อ(孔子 Kǒng Zǐ ประมาณ 551-479 ปีก่อนค.ศ.) หนังสืออรรถาธิบายเล่มนี้เขียนโดย 左丘明 (Zuǒ Qiūmíng) ในราชวงศ์โจว (周 Zhōu 1122-256 ปีก่อนค.ศ.) 春秋左傳 บางครั้งก็เรียกว่า 左氏春秋 (Zuǒ Shì Chūnqiū)

⁵ 論語 (Lùnyǔ) เป็นคำสนทนาถามตอบระหว่างขงจื้อกับลูกศิษย์และคนในสมัยนั้น รวมทั้งคำถามที่ลูกศิษย์ถามกันเอง ซึ่งบันทึกและรวบรวมโดยลูกศิษย์ของขงจื้อ

目不能兩視而明，耳不能兩聽而聰。（《荀子·勸學》）

Mù bù néng liǎng shì ér míng, ěr bù néng liǎng tīng ér cōng. (Xún Zǐ. Quàn Xué)

ตาไม่สามารถมอง(อะไร)สองอย่างแล้วเห็นได้ชัดเจน หูไม่สามารถฟัง(เรื่อง)สองเรื่องพร้อมกันแล้ว
เข้าใจ (แนะนำการศึกษา. สวินจื่อ)

3.1.3 ความหมายเดิมของ ‘kěyǐ’

ใน 說文 . 可部 กล่าวถึง “kě” ว่า มีความหมายใกล้เคียงกับ “肯” kěn (ยอม) จากหลักฐานในอดีต
ได้อธิบายถึง “kě” ไว้คร่าวๆเท่านั้น แต่ได้พูดถึงรูปร่างของตัวอักษรไว้อย่างละเอียดว่า “kě” เกิดจากการ
สร้างตัวอักษรโดยวิธี 會意⁶ (huìyì) คือวิธีการรวมความหมาย ในที่นี้คือรวมความหมายของ “口” (kǒu)
กับ “丂”⁷ (wǔ) คำว่า “口” มีความหมายว่า “ปาก” ส่วน “丂” เป็นคำที่มีความหมายและเสียงอ่านสืบเนื่อง
มาจากคำ “𠂔”⁸ (kē)

ใน 說文 . 丂部 กล่าวว่า เสียง “𠂔” อาจเป็นคำที่เลียนแบบเสียงคำอุทาน ซึ่งอาจมาจากเสียง
กระแอมไอ เพราะในสมัยก่อน การที่ใครสักคนจะเข้าไปในบ้านคนอื่น ตามมารยาทแล้ว ควรจะตะโกนเรียก
เจ้าของบ้านก่อน แต่หากเป็นคนที่คุ้นเคยกัน ก็มักแกล้งทำเสียงกระแอมไอให้เจ้าของบ้านรู้ตัว และเสียง
กระแอมไอดังกล่าว สันนิษฐานว่าเป็นที่มาของเสียง “𠂔” เมื่อนำ “口” ซึ่งเป็นคำที่แสดงความหมายมาเติม
ไว้ข้างๆ “𠂔” กลายเป็นตัวอักษร “可” kě (Zhāng Wénxióng, 1992:36-37)

คำ ‘kěyǐ’ ในภาษาจีนปัจจุบัน มีความหมายเท่ากับคำว่า “可” kě ในสมัยก่อนราชวงศ์ฉิน (秦 Qín,
221-206 ปีก่อนค.ศ.) ซึ่งมี 3 ความหมาย (劉利 Liú Lì, 1996:68-72) คือ

ก) แสดงการอนุญาต ยินยอม เช่น

一之謂甚，其可再乎？（《春秋左傳·僖5》）

Yī zhī wèi shèn, qí kě zài hū? (Chūnqiū Zuǒzhuàn. Xī Wǔ)

ครั้งแรกทำกันเกินไป จะมาทำ(แบบนี้)เป็นครั้งที่สองอีกไม่ได้ (หมวดซี หน้าห้า. ชุนชีวจ้วจ้วน)

⁶ 會意 (Huìyì) เป็นหนึ่งใน 6 วิธีในการสร้างตัวอักษรจีน 6 วิธีดังกล่าว ในภาษาจีนเรียกว่า 六書 (Liùshū) ซึ่ง
ได้แก่ 指事 (Zhǐshì) คือการใช้สัญลักษณ์ในการอธิบาย 象形 (Xiàngxíng) คือการเขียนตามลักษณะจริงของสิ่งของนั้น
形聲 (Xíngshēng) คือการใช้รูปเพื่อแสดงความหมายและใช้เสียงเพื่อแสดงเสียงอ่านประกอบกัน 會意 (Huìyì) คือการ
รวมความหมาย 轉注 (Zhuǎnzhù) คือการให้รรอธิบายซึ่งกันและกันของตัวอักษร 假借 (Jiǎjiè) คือการยืมใช้ตัวอักษร
ของคำที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน

⁷ 丂 (wǔ) ในที่นี้ไม่ได้เป็นสัญลักษณ์แทนเสียงในระบบ 注音 (Zhùyīn)

⁸ 𠂔 (kē) ในที่นี้ไม่ได้เป็นสัญลักษณ์แทนเสียงในระบบ 注音 (Zhùyīn)

ข) แสดงว่าควรจะทำ หรือจำเป็นที่จะต้องทำ เช่น

可先而不備，謂之怠；可後而先之，謂之召災。（《國語⁹·周下》）

Kě xiān ér bú bèi, wèi zhī dài; kě hòu ér xiān zhī, wèi zhī zhào zāi. (Guóyǔ. Zhōu Xià)

ที่ควรกระทำก่อนแต่ไม่เตรียมพร้อม เรียกว่าความเกียจคร้าน ที่ควรกระทำที่หลัง กลับกระทำ (สิ่ง
นั้น)ก่อน เรียกว่าหนทางสู่ความหายนะ (ปลายราชวงศ์โจว. กว้อหยูวี่)

ค) แสดงว่าคุ้มค่า เช่น

夫誰不可喜，而誰不可懼。（《國語·晉九》）

Fū shéi bù kě xǐ, ér shéi bù kě jù. (Guóyǔ. Jìn Jiǔ)

ผู้ชายคนไหนไม่คุ้มค่าให้(เรา)ไปรัก ผู้ชายคนนั้นก็คุ้มค่าที่(เรา)จะไปกลัวด้วย (จินจิว. กั๋วหยูวี่)

ส่วนคำ ‘kěyǐ’ ในสมัยก่อนราชวงศ์ฉิน มีความหมายในภาษาจีนปัจจุบันว่า 可以用來 kěyǐ yòng lái หรือ 可以拿來 kěyǐ ná lái หรือ 可用以 kě yòng yǐ (สามารถนำมาใช้...ได้) (Sūn Xīxin, 1992:141) เช่น

滄浪之水清兮，可以濯吾纓；滄浪之水濁兮，可以濯吾足。（《楚辭¹⁰·漁父》）

Cānglàng zhī shuǐ qīng xī, kě yǐ zhuó wú yīng; cānglàng zhī shuǐ zhuó xī, kě yǐ zhuó wú zú. (Chǔcí. Yú Fǔ)

น้ำใสของคลื่นสี่คราม สามารถนำมาใช้ล้างพู่ที่หมวกของฉันได้ น้ำที่ขุ่นของคลื่นสี่คราม สามารถนำมาใช้ล้างเท้าของฉันได้ (หยูวี่ฝู. ฉู่จื่อ)

它山之石，可以爲錯。（《詩經·小雅·鶴鳴》）

Tā shān zhī shí, kě yǐ wéi cuò. (Shījīng. Xiǎo Yǎ. Hè Míng)

ก้อนหินบนภูเขาลูกอื่น สามารถนำมาทำหินลับมีดได้ (นกกกระสาร้อง. เสี่ยวหย่า. ซื่อจิง)

ในระยะแรกก่อนที่ ‘kěyǐ’ จะพัฒนามาเป็นคำกริยาช่วยนั้น คำ ‘kěyǐ’ เป็นคำตอบรับ ที่แสดงความหมายว่า “เห็นด้วย” เช่น

我今天沒時間去辦事，明天去怎麼樣？可以。

Wǒ jīntiān méi shíjiān qù bàn shì, míngtiān qù zěnmeyàng? Kěyǐ.

วันนี้ฉันไม่มีเวลาไปทำธุระ ไปพรุ่งนี้ได้ไหม ก็ได้

⁹ 國語 (Guóyǔ) เป็นหนังสือที่บันทึกเรื่องราวในประวัติศาสตร์ยุคจั้นกั๋วตอนต้น(戰國 Zànguó 480-221 ปีก่อนค.ศ.) เขียนโดย Zuǒ Qiūmíng (左丘明) ในสมัยราชวงศ์โจว

¹⁰ 楚辭 (Chǔcí) เป็นหนังสือที่รวบรวมกาพย์ที่แต่งโดย 屈原 (Qū Yuán ประมาณ 340-278 ปีก่อนค.ศ.) และกวีคนอื่น ๆ ปรับปรุงและรวบรวมโดย 劉向 (Liú Xiàng)

หากเปลี่ยนคำ ‘kěyǐ’ ซึ่งเป็นคำตอบรับในประโยคข้างต้น โดยเปลี่ยนจากการตอบรับ ‘kěyǐ’ เป็น 明天去也可以 Míngtiān qù yě kěyǐ (ไปพรุ่งนี้ก็ได้) ความหมายก็ยังคงเดิม อย่างไรก็ตาม ‘kěyǐ’ คำเดียว เป็นคำตอบรับ ส่วน ‘kěyǐ’ ที่อยู่ในประโยค Míngtiān qù yě kěyǐ (ไปพรุ่งนี้ก็ได้) เป็นภาคแสดง และหากเปลี่ยนจาก Míngtiān qù yě kěyǐ (ไปพรุ่งนี้ก็ได้) เป็น 我們可以明天去 Wǒmen kěyǐ míng tiān qù (พวกเราไปพรุ่งนี้ก็ได้) ความหมายก็ยังคงเหมือนเดิม แต่โครงสร้างประโยคเปลี่ยนไป และ ‘kěyǐ’ จะกลายเป็นคำกริยาช่วย ดังที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

3.2 ความหมายของคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

ความหมายที่จะกล่าวต่อไป เป็นความหมายของคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในภาษาจีนปัจจุบัน ซึ่งบางความหมายอาจเหมือน หรือมีความเกี่ยวข้องกับความหมายเดิม บางความหมายอาจมีการใช้บ่อยกว่าความหมายอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยใครจะกล่าวถึงความหมายทั้งหมดที่รวบรวมได้ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ความหมายของคำกริยาช่วย ‘huì’

ความหมายของคำกริยาช่วย ‘huì’ แบ่งได้เป็น 5 ความหมาย ดังนี้

ก) แสดงถึง “ความสามารถ” ซึ่งเป็นความสามารถของประธานที่กระทำกริยาในประโยค เป็นความสามารถทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา ที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือมีความเข้าใจว่าควรทำสิ่งนั้นอย่างไร

1) ความสามารถในอดีต เช่น

我根本不會踢足球。(現代漢語八百詞)
Wǒ gēnběn bù huì tī zúqiú. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
เดิมที่ฉันเตะฟุตบอลไม่เป็น (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

以前他不會說普通話。(同上)
Yǐqián tā bù huì shuō pǔtōnghuà. (tóng shàng)
เมื่อก่อนเขาพูดภาษาจีนกลางไม่เป็น (เหมือนข้างต้น)

2) ความสามารถในปัจจุบัน เช่น

他會說五種語言。
Tā huì shuō wǔ zhǒng yǔyán.
เขาพูดได้ห้าภาษา

你會不會唱這首歌？(同上)
Nǐ huì bù huì chàng zhèi shǒu gē? (tóng shàng)
คุณร้องเพลงนี้ได้ไหม (เหมือนข้างต้น)

ข) แสดงถึง “ความเป็นไปได้” ซึ่งเป็นความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์หนึ่งขึ้นตามความคิดเห็นของผู้พูด

1) ความเป็นไปได้ในอนาคต

1.1) การคาดคะเนถึงเหตุการณ์หรือการกระทำที่ยังมิได้เกิดขึ้น แต่ผู้พูดมีความมั่นใจสูงว่ามีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นขึ้นในอนาคต เช่น

花不久就會開的。(試論“會”的語義與句法特征, 許和平)

Huā hù jiǔ jiù huì kāi de. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

อีกไม่นาน ดอกไม้ก็จะบาน (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

你這樣會感冒的。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Nǐ zhèyàng huì gǎnmào de. (Zhù Dòngcí “Hui” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng

chí)

แบบนี้เธอจะเป็นหวัดได้นะ (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงฉือ)

敵人一定會被消滅。

Dírén yīdìng huì bèi xiāomiè.

ข้าศึกจะต้องถูกกำจัดไปได้แน่ๆ

1.2) ความเป็นไปได้ในอนาคต ซึ่งประธานของประโยคใช้คำสรรพนามแทนตัวเองเป็นบุรุษที่หนึ่ง แล้วแสดงความหมาย “ตกปากรับคำ” หรือ “สัญญา” ว่าประธานจะกระทำกริยานั้นจริงในอนาคต เช่น

我明天一定會來看你們。

Wǒ míngtiān yīdìng huì lái kàn nǐmen.

พรุ่งนี้ฉันจะต้องมาเยี่ยมพวกเธอแน่นอน

我會打電話給那邊，讓你進去。(試論“會”的語義與句法特征, 許和平)

Wǒ huì dǎ diànhuà gěi nàbiān, ràng nǐ jìnqu. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

ฉันจะโทรศัพท์ไปที่นั่นเพื่อให้เธอได้เข้าไป (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

告訴我，你明天什麼時候來？我不會賣了你。(同上)

Gàosù wǒ, nǐ míngtiān shénme shíhòu lái? Wǒ bù huì mǎile nǐ. (tóng shàng)

บอกฉันซิว่าพรุ่งนี้เธอจะมาตอนไหน ฉันไม่หักหลังเธอหรอก (เหมือนข้างต้น)

1.3) ความเป็นไปได้ ซึ่งผู้พูดมีความมั่นใจว่าจะเกิดการกระทำหรือเหตุการณ์บางอย่างขึ้นในอนาคต ภายใต้เงื่อนไขหรือปัจจัยบางประการ และความมั่นใจดังกล่าว เกิดจากความรู้ทั่วไป เหตุผลตามตรรก ประสพการณ์ หรือปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เคยเกิดขึ้นบ่อยๆ เช่น

看樣子會下雨。(語法講義, 朱德熙)
Kàn yàngzi huì xiàyǔ. (Yǔfǎ Jiǎngyì, Zhū Déxī)
ดูท่าฝนจะตก (คำบรรยายเรื่องไวยากรณ์, จูเค่อซี)

電線太細, 就會發熱。(同上)
Diànxiàn tài xì, jiù huì fā rè. (tóng shàng)
สายไฟเล็กเกินไป จะเกิดความร้อนได้ (เหมือนข้างต้น)

只要肯為我們幹, 你什麼都會有的。
Zhǐyào kěn wèi wǒmen gàn, nǐ shénme dōu huì yǒu de.
เพียงแต่คุณยอมทำเพื่อพวกเรา คุณก็จะได้ทุกอย่าง

เนื่องจากความเป็นไปได้ในอนาคตในข้อ 1) กับข้อ 3) ข้างต้นมีความใกล้เคียงกันมาก ผู้วิจัยจึงจะกล่าวอย่างละเอียดถึงความแตกต่างระหว่างความเป็นไปได้ของทั้งสองข้อ ดังนี้

(1) คำกริยาช่วย ‘hui’ ในข้อ 3) จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหรือเงื่อนไขในการเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำ กล่าวคือ ต้องมีเงื่อนไข X จึงจะเกิดเหตุการณ์ Y แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ ในข้อ 1) สามารถปรากฏในประโยคที่ไม่มีเงื่อนไขหรือปัจจัยได้ เช่น

把油倒在水中, 就會浮起來。
Bǎ yóu dǎo zài shuǐ zhōng, jiù huì fú qǐ lái.
เมื่อเทน้ำมันลงในน้ำ น้ำมันก็จะลอยขึ้นมา

(คำกริยาช่วย ‘hui’ ในตัวอย่างนี้ เป็น ‘hui’ ในข้อ 3) ซึ่งจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือเงื่อนไข)

* 油會浮起來。
* Yóu huì fú qǐ lai.
(ประโยคนี้ผิด เพราะขาดเงื่อนไข)

(2) คำกริยาช่วย ‘hui’ ในข้อ 3) สามารถละ ‘hui’ ได้ โดยที่ความหมายยังคงเดิม เช่น

冬天已到, 氣溫就(會)下降。
Dōngtiān yǐ dào, qìwēn jiù (huì) xiàjiàng.
เมื่อฤดูหนาวมาถึงแล้ว อุณหภูมิก็จะลดลง

什麼事只要有他, 就(會)出錯。
Shénme shì zhǐyào yǒu tā, jiù (huì) chū cuò.
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไร ถ้ามีเขา ก็จะเกิดความผิดพลาดแน่

อย่างไรก็ตาม คำกริยาช่วย ‘hui’ ในข้อ 1) โดยทั่วไป ไม่สามารถละ ‘hui’ ได้ เพราะเมื่อละ ‘hui’ แล้ว ความหมายจะเปลี่ยนไป เช่น

他會知道事情真相的。
Tā huì zhīdao shìqing zhēn xiàng de.
เขาจะรู้ข้อเท็จจริงเรื่องนั้น
(ปัจจุบันเขายังไม่รู้ข้อเท็จจริงเรื่องนั้น)

他知道事情真相的。
Tā zhīdao shìqing zhēn xiàng de.
เขารู้ข้อเท็จจริงของเรื่องนั้น
(ปัจจุบันเขารู้ข้อเท็จจริงเรื่องนั้นแล้ว)

2) ความเป็นไปได้ในปัจจุบัน เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ ซึ่งผู้พูดมิได้อยู่ในเหตุการณ์ แต่ผู้พูดมีความมั่นใจสูงว่าต้องเป็นไปอย่างที่คาดไว้ เช่น

現在他不會在家裡。(現代漢語八百詞)
Xiànzài tā bù huì zài jiā lǐ. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
ตอนนี้เขาไม่อยู่บ้านแน่ๆ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

他現在會在約定地點等你。
Tā xiànzài huì zài yuēdìng dìdiǎn děng nǐ.
ตอนนี้เขากำลังรอคุณอยู่ที่นัดหมาย

這會兒她不會沒起床。
Zhèihuìr tā bù huì méi qǐchuáng.
ตอนนี้เขาน่าจะยังไม่ตื่น

หากใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ ซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในปัจจุบัน ในประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วย “ne” (呢) ‘hui’ ในประโยคนั้นมักมีความหมายแสดงถึง “ความสงสัย” ของผู้พูด เช่น

他會在幹什麼呢?
Tā huì zài gàn shénme ne?
เขากำลังทำอะไรอยู่นะ

他會在什麼地方呢?
Tā huì zài shénme dìfang ne?
เขาอยู่ที่ไหนนะ

他現在會在做什麼呢？
Tā xiànzài huì zài zuò shénme ne?
ตอนนี้เขากำลังทำอะไรอยู่นะ

3) ความเป็นไปได้ในอดีต

3.1) ผู้พูดมีน้ำเสียงแสดงความสงสัย แปลกใจ ไม่แน่ใจ หรือไม่เชื่อต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต สามารถใช้ในประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถามและประโยคอุทาน เช่น

想不到會這樣順利。(現代漢語八百詞)
Xiǎng bù dào huì zhème shùnli. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
คิดไม่ถึงว่าจะราบรื่นเช่นนี้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)
(แปลกใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต)

她不會去那兒的。
Tā bù huì qù nàr de.
เขาไม่มีทางไปที่นั่น
(ไม่เชื่อต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต)

她會這樣說嗎？
Tā huì zhèyàng shuō ma?
เขาพูดแบบนี้หรือ
(ไม่เชื่อต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต)

你怎麼會這樣粗魯！
Nǐ zěnmě huì zhèyàng cūlǔ !
ทำไมเธอจึงหยาบคายเช่นนี้!
(แปลกใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต)

3.2) ผู้พูดมีความมั่นใจต่อเหตุการณ์หรือการกระทำที่มีได้เกิดขึ้นจริงในอดีต จึงสมมติถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำบางอย่างขึ้น หากมีปัจจัยหรือเงื่อนไขบางประการ โดยใน ส่วนแรกของประโยค ผู้พูดจะสร้างเงื่อนไขหรือปัจจัยการสมมติขึ้น และจากปัจจัยหรือเงื่อนไขการสมมติดังกล่าว ผู้พูดได้คาดคะเนถึงความเป็นไปได้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต ซึ่งโดยทั่วไป มักปรากฏคำที่แสดงถึงเงื่อนไขหรือปัจจัย ได้แก่ 要是 yàoshì (ถ้า) 要不是 yàobùshì (ถ้าไม่ใช่) 假如 jǐarú (ถ้าหาก) 若是 ruòshì (ถ้าหากว่า) ในส่วนแรกของประโยค เช่น

要是他在場，我們不會輸。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Yàoshì yǒu tā zàichǎng, wǒmen bù huì shū. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)

หากเขาอยู่ในเหตุการณ์ด้วย พวกเราคงไม่แพ้ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

要不是他們的支持，我們的處境會更困難。（同上）

Yàobùshì tāmen de zhīchí, wǒmen de chǔjìng huì gèng kùnnán. (tóng shàng)

หากไม่ใช่เพราะการสนับสนุนของเขา สภาพของพวกเราคงจะแย่กว่านี้ (เหมือนข้างต้น)

我若是他，決不會那麼辦。

Wǒ ruòshì tā, jué bù huì nàme bàn.

ถ้าหากฉันเป็นเขา จะไม่ทำเช่นนั้นเด็ดขาด

3.3) ผู้พูดอธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำในอดีต โดยทั่วไปมักอยู่ในรูปประโยค “... (之) 所以..., 靠的是...”...(zhī)suǒyǐ..., kào de shì... (ที่...เพราะ...) “靠的是... 才...” kào de shì..., cái... (เพราะ... จึง...) “... (之) 所以..., (是) 因為...”...(zhī)suǒyǐ..., (shì) yīn wèi... (ที่เป็น...เพราะ...) “(因為)..., 才...” (yīnwèi)..., cái... (เพราะ...จึง...) โดยประโยคหน้าและประโยคหลังสามารถสลับที่กันได้ และสามารถละ ‘hui’ ได้ เช่น

他之所以（會）取得如此優秀的成績，靠的是平時不懈的努力。（同上）

Tā zhī suǒyǐ (huì) qǔdé rúcǐ yōuxiù de chéngjī, kào de shì píngshí bù xiè de nǚlì. (tóng shàng)

การที่เขา มีผลการเรียนที่ยอดเยี่ยมเช่นนี้ เพราะโดยปกติขยันมาตลอด (เหมือนข้างต้น)

靠的是平時不懈的努力，他才（會）取得如此優秀的成績。（同上）

Kào de shì píngshí bù xiè de nǚlì, tā cái (huì) qǔdé rúcǐ yōuxiù de chéngjī. (tóng shàng)

เพราะโดยปกติขยันมาตลอด เขาก็มีผลการเรียนที่ยอดเยี่ยมเช่นนี้ (เหมือนข้างต้น)

我們之所以（會）大災之年不減產，靠的是科學技術。（同上）

Wǒmen zhī suǒyǐ (huì) dà zāi zhī nián bù jiǎnchǎn, kào de shì kēxué jìshù. (tóng shàng)

การที่พวกเขาไม่ต้องลดปริมาณการผลิตในปีที่ประสบภัยร้ายแรง เพราะเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ (เหมือนข้างต้น)

一個黨員幹部所以（會）淪為罪犯，是因為受資產階級腐朽思想毒害太深。

（同上）

Yī gè dǎngyuán gàn bù suǒyǐ (huì) lún wéi fàn zuì, shì yīnwèi shòu zīchǎn jiējí fǔxiù sī xiǎng dúhài tài shēn. (tóng shàng)

ที่ผู้ปฏิบัติงานของสมาชิกพรรคการเมืองคนหนึ่งต้องตกต่ำลงกลายเป็นนักโทษ ก็เพราะได้รับความคิดที่เน่าเฟะของชนชั้นนายทุนมากเกินไป (เหมือนข้างต้น)

他學習認真，才（會）取得好成績。（同上）
 Tā xuéxí rènzhēn, cái (huì) qǔdé hǎo chéngjī. (tóng shàng)
 เขาตั้งใจเรียน จึงมีผลการเรียนดี (เหมือนข้างต้น)

ก) แสดงว่า “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ” ซึ่งในความหมายนี้ คำกริยาช่วย ‘hui’ จำเป็นต้องใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับ ได้แก่ “hěn”(很) มาก “zhēn”(真) จริงๆ “zuì”(最) ที่สุด หากไม่ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับเหล่านี้ คำกริยาช่วย ‘hui’ จะมีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” เช่น

她很會演戲。（現代漢語八百詞）
 Tā hěn huì yǎn xì. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 เขาแสดงละครเก่งมาก (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

你真會說。（同上）
 Nǐ zhēn huì shuō. (tóng shàng)
 คุณพูดเก่งจริงๆ (เหมือนข้างต้น)

他這個人最會看風使舵。（同上）
 Tā zhèi gè rén zuì huì kàn fēngshǐduò. (tóng shàng)
 เขาคนนี้เชี่ยวชาญการดูทิศทางลม (เหมือนข้างต้น)

ง) แสดงอารมณ์ “บ่น โทษ ตำหนิ” ของผู้พูดที่มีต่อประธานของประโยค เช่น

他一天到晚就會吃。
 Tā yītiāndàowǎn jiù huì chī.
 เขาได้แต่กินทั้งวัน

遇到事，她只會哭。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）
 Yùdào shì, tā zhǐ huì kū. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)
 พอเกิดเรื่อง เขาก็เอาแต่ร้องไห้ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

你就會胡說八道。（同上）
 Nǐ jiù huì húshuōbādào. (tóng shàng)
 คุณนี่ได้แต่พูดเหลวไหล (เหมือนข้างต้น)

我父親只會跟人要錢。（“能”與“會”使用上的幾個問題，孟祥英）
 Wǒ fùqīn zhǐ huì gēn rén yào qián. (“Néng” yǔ “huì” shǐyòng shàng de jǐge wèntí, Mèng Xiángyīng)
 พ่อของฉันได้แต่ขอเงินคนอื่น (ปัญหาบางประการเกี่ยวกับการใช้ ‘néng’ และ ‘hui’, เมิ่งเสียงอิง)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำกริยาช่วย ‘hui’ จะแสดงอารมณ์ “บ่น โทษ ตำหนิ” ในกรณีที่ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์แสดงการจำกัดขอบเขต “jiù” (就) และ “zhǐ” (只) เท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นว่าทุกครั้งที่คำกริยาช่วย ‘hui’ ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์แสดงการจำกัดขอบเขตแล้ว จะมีความหมายแสดงถึงอารมณ์ “บ่น โทษ ตำหนิ” เช่น

等風停了，天就會溫和了。
Děng fēng tíng le, tiān jiù huì wēnhé le.
รอจนลมสงบแล้ว ก็จะอุ่นขึ้นแล้วละ

(เป็นประโยคบอกเล่าทั่วไป ซึ่งคำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคตัวอย่างนี้ มิได้มีความหมายแสดงอารมณ์ “บ่น โทษ ตำหนิ” แต่แสดงถึง “ความเป็นไปได้ในอนาคต” ในส่วนแรกของประโยค เป็นการตั้งเงื่อนไขว่าเมื่อมีเหตุการณ์แรกเกิดขึ้นแล้ว เหตุการณ์ที่สองจึงจะเกิดขึ้นตามเหตุผลทางตรรกหรือประสบการณ์ ซึ่งผู้พูดแฝงด้วยความมั่นใจ)

他只會騎自行車，不會騎摩托車。
Tā zhǐ huì qí zìxíngchē, bù huì qí mótuóchē.
เขาขี่รถจักรยานเป็นเท่านั้น ขี่รถจักรยานยนต์ไม่เป็น

(เป็นประโยคบรรยายธรรมดา ซึ่งคำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคตัวอย่างนี้ มิได้มีความหมายแสดงอารมณ์ “บ่น โทษ ตำหนิ” แม้ว่าจะใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์แสดงการจำกัดขอบเขต zhǐ ก็ตาม แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนี้มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” ที่มีขอบเขตจำกัดเฉพาะความสามารถด้านการขี่รถจักรยานเท่านั้น)

จ) แสดงว่า “มักจะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นบ่อยๆ” หรือ “มีโอกาที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นได้ง่าย” ซึ่งคำกริยาช่วย ‘hui’ ในความหมายนี้ จำเป็นต้องปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์ hěn เสมอ หากไม่ปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์ hěn คำกริยาช่วย ‘hui’ จะมีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เช่น

她很會發脾氣。(助動詞“會”的兩種用法，湯廷池)
Tā hěn huì fā píqi. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)
เขาอารมณ์เสียบ่อย (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงฉือ)

這孩子挺會逃學的。
Zhè hái zǐ tǐng huì táo xué de.
เด็กคนนี้มักหนีเรียนบ่อยๆ

เนื่องจากคำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายหลากหลาย แต่ความหมายที่มักสับสนและมีการใช้ถี่ คือ คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” และคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง

“ความเป็นไปได้” อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” กับคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” นั้นสามารถพิจารณาได้จากความหมายและชนิดของคำอื่นๆที่เป็นส่วนประกอบของคำกริยาช่วย ‘hui’ ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาจากประธานของประโยค หากประธานของประโยคเป็นสิ่งมีชีวิต ซึ่งอาจเป็นคนหรือสัตว์ คำกริยาช่วย ‘hui’ อาจแสดงความหมายใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่นๆของประโยค แต่หากประธานของประโยค เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ซึ่งอาจเป็นสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นนามธรรม คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนั้นจะมีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เท่านั้น (湯廷池 Tāng Tíngchí, 1979:3) เช่น

狗會看家。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Gǒu huì kān jiā. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

สุนัขเฝ้าบ้านได้ (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงมือ)

(“Gǒu” ประธานของประโยค เป็นสิ่งมีชีวิต คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

他馬上會來。

Tā mǎshàng huì lái.

เดี๋ยวเขาก็มา

(“Tā” ประธานของประโยค เป็นสิ่งมีชีวิต คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

誰最會寫？

Shéi zuì huì xiě?

ใครเขียนดีที่สุด

(“Shéi” ประธานของประโยค เป็นสิ่งมีชีวิต คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายว่า “เก่ง เขียนชาญชำนาญ”)

你就會吃。

Nǐ jiù huì chī.

คุณก็แค่กิน

(“Nǐ” ประธานของประโยค เป็นสิ่งมีชีวิต คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงอารมณ์ “บ่น โทษ คำหยาบ”)

車子馬上會到。

Chēzi mǎshàng huì dào.

เดี๋ยวรถก็มาถึง

(“Chēzi” ประธานของประโยคเป็นสิ่งของ คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

物價還會漲。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Wùjià hái huì zhǎng. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

ราคาสินค้าอาจยังจะขึ้นอีก (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงมือ)

(“Wùjià” ประธานของประโยค เป็นสิ่งนามธรรม คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

หากประธานของประโยคเป็นคำนามบอกเวลา คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนั้นจะมีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เท่านั้น เช่น

明天會下雨嗎？(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Míngtiān huì xià yǔ ma? (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

พรุ่งนี้ฝนจะตกไหม (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงมือ)

今天晚上會不會有人來？

Jīntiān wǎnshàng huì bù huì yǒu rén lái?

เย็นวันนี้จะมีคนมาหรือเปล่า

(2) พิจารณาจากหน่วยทางไวยากรณ์ที่ปรากฏหลังคำกริยาช่วย ‘hui’ กล่าวคือ คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” ต้องตามด้วยคำกริยาหรือกริยาวิเศษณ์เท่านั้น ไม่สามารถตามด้วยคำคุณศัพท์ แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” สามารถตามด้วยคำกริยา กริยาวิเศษณ์หรือคำคุณศัพท์ก็ได้ และหน่วยที่ตามมานั้นอาจมีคำวิเศษณ์มาขยายหรืออาจมีกรรมได้ (Tāng Tíngchí, 1979:4) เช่น

她聽了一定會很高興。(同上)

Tā tīng le yīdìng huì hěn gāoxìng. (tóng shàng)

เมื่อเขาฟังแล้วจะต้องดีใจแน่ๆ (เหมือนข้างต้น)

(คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนี้นี้มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” 高興 เป็นคำคุณศัพท์ จึงสามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับ hěn ได้)

他一定會很同情你們的。

Tā yīdìng huì hěn tóngqíng nǐmen de.

เขาจะต้องเห็นใจพวกคุณมากแน่ๆ

(คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนี้มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” 同情 เป็น 心理活動 動詞 xīnli huódòng dòngcí (คำกริยาแสดงความรู้สึกทางจิตใจ) จึงสามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอก ระดับ hěn และสามารถมีกรรมได้)

(3) พิจารณาจากคำกริยาหลักที่ปรากฏหลังคำกริยาช่วย ‘hui’ กล่าวคือ คำกริยาหลักที่ปรากฏหลังคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” จะเป็นคำกริยาที่มีความหมายในแง่บวกหรือแง่ลบก็ได้ และจะเป็นคำกริยาประเภทใดก็ได้ ไม่ว่าจะ เป็น:

คำกริยาที่ถูกกระทำ ได้แก่ 挨罵 āimà (ถูกตำ) 挨餓 āi'è (ทนหิว) 受冷 shòulěng (ได้รับความหนาว) 接到 jiēdào (ได้รับ) 病倒 bìngdǎo (ล้มป่วย)

คำกริยาที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก การรับรู้ทางประสาทสัมผัส ได้แก่ 聽見 tīngjiàn (ได้ยิน) 看到 kàndào (เห็น) 覺得 juéde (รู้สึก)

คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการมีอยู่ การดำรงอยู่ สถานภาพ ได้แก่ 在 zài (อยู่) 處於 chǔyú (อยู่ในฐานะ) 有 yǒu (มี) 屬於 shǔyú (เป็นของ) 是 shì (เป็น คือ) 像 xiàng (เหมือน) (Tāng Tíng chí, 1979:3) เช่น

他一定會看到你的。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Tā yīdìng huì kàndào nǐ de. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

เขาจะต้องเห็นเธอแน่ๆ (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’, ทางถึงฉือ)

他將來一定會很有錢的。

Tā jiānglái yīdìng huì hěn yǒu qián de.

ต่อไปเขาต้องมีเงินมากแน่ๆ

這樣下去, 你會吃不消的。(試論“會”的語義與句法特征, 許和平)

Zhèyàng xiàqu, nǐ huì chī buxiāo de. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

ถ้าเป็นแบบนี้ต่อไป คุณอาจจะทนไม่ไหว (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

注意! 路滑, 會摔倒的。(同上)

Zhùyì! Lù huá, huì shuāidǎo de. (tóng shàng)

ระวัง! ถนนลื่น ลื่นลื่นได้ง่าย (เหมือนข้างต้น)

นอกจากนี้ คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” สามารถตามด้วยโครงสร้าง “คำกริยา+ส่วนขยาย” ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาในประโยคได้ เช่น

那時高仁雲一點都沒想到花去了四塊八會給他帶來什麼麻煩。

Nà shí Gāo Rényún yīdiǎn dōu méi xiǎng dào huāquē sì kuài bā huì gěi tā dàilái shén me máfan.

ตอนนั้นเกาเหรินหยุนไม่ได้คิดเลยว่า การจ่ายเงินไป 4 หยวน 8 เหมา จะก่อความเดือดร้อนอะไรให้เขาได้

อย่างไรก็ตาม คำกริยาที่ปรากฏหลังคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” จำเป็นต้องเป็นคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำหรือความประพฤติที่เป็นกลางหรือในแง่บวก และประธานต้องเป็นฝ่ายเริ่มการกระทำนั่นเองเท่านั้น นอกจากนี้ ยังไม่สามารถตามด้วยโครงสร้าง “คำกริยา+ส่วนขยาย” เพื่อมาทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาในประโยคได้ (許和平 Xǔ Héping, 1993:88) เช่น

他一定會看相的。

Tā yīdìng huì kànxiàng de.

เขาจะต้องดูหมอดูเป็นแน่ๆ

他將來一定會賺錢的。

Tā jiānglái yīdìng huì zhuànqián de.

ต่อไปเขาจะต้องหาเงินเป็นแน่ๆ

(4) พิจารณาว่าสามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับหรือไม่ คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดง “ความสามารถ” สามารถมีคำวิเศษณ์บอกระดับ ได้แก่ hěn zhēn zuì วางอยู่ด้านหน้า แล้วมีความหมายว่า “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ” ได้ แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” ไม่สามารถมีคำวิเศษณ์บอกระดับวางอยู่ด้านหน้าได้ (Tāng Tíngchí, 1979:4) เช่น

他會唱歌。

→ 他真會唱歌。

Tā huì chàng gē.

→ Tā zhēn huì chàng gē.

เขาร้องเพลงได้

→ เขาร้องเพลงเก่งจริงๆ

看樣子會下雨。

→ * 看樣子很會下雨。

Kàn yàngzi huì xiàyǔ.

→ * Kàn yàngzi hěn huì xiàyǔ.

ดูท่าฝนคงจะตก

→ * ดูท่าฝนคงจะตก

(5) พิจารณาว่าสามารถใช้ร่วมกับคำ lái 來 และ qù 去 หรือไม่ กล่าวคือ คำ lái และ qù ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลัก และทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมหลังคำกริยานั้น สามารถใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” แต่ไม่สามารถใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” ได้ (Tāng Tíngchí, 1979:4) เช่น

他會開車來。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Tā huì kāi chē lái. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

เขาจะมาขับรถมา (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย‘hui’, ทางถึงมือ)

他會到這裡來游泳。(同上)

Tā huì dào zhèlǐ lái yóuyǒng. (tóng shàng)

เขาจะมาว่ายน้ำที่นี่ (เหมือนข้างต้น)

我們會打棒球去。(同上)

Wǒmen huì dǎ bàngqiú qù. (tóng shàng)

พวกเราจะไปตีเบสบอล (เหมือนข้างต้น)

(6) พิจารณาว่าสามารถใช้ในโครงสร้าง bù X bù หรือไม่ กล่าวคือ คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” สามารถใช้คำวิเศษณ์ bù (不) มาปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘hui’ และสามารถ ใช้คำวิเศษณ์ bù หรือ méi (沒) มาปฏิเสธหน่วยกริยา หรือคำคุณศัพท์ที่ตามมาได้ (Xū Hépíng, 1993:89) รวมทั้งยังสามารถใช้ในรูป bù huì bù (不會不) ได้ เช่น

他不會生病的。

Tā bù huì shēngbìng de.

เขาไม่น่าจะป่วยนะ

他聽了會不高興的。(助動詞“會”的兩種用法, 湯廷池)

Tā tīng le huì bù gāoxìng de. (Zhù Dòngcí “Huì” De Liǎngzhǒng Yòngfǎ, Tāng Tíng chí)

เขาฟังแล้วจะต้องไม่ดีใจแน่ๆ (วิธีสองวิธีในการใช้คำกริยาช่วย‘hui’, ทางถึงมือ)

他也明顯老了, 不然我們怎會沒認出他來。

Tā yě míngxiǎn lǎo le, bùrán wǒmen zěn huì méi rènchū tā lái.

เห็นชัดๆว่าเขาแก่ลง พวกเราจึงจำเขาไม่ได้

她不會不答應的。

Tā bù huì bù dāying de.

เขาต้องตกลงแน่นอน

อย่างไรก็ตาม คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” สามารถใช้คำวิเศษณ์ bù มาปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘hui’ ได้เท่านั้น ด้านหลัง ‘hui’ จะมีคำวิเศษณ์แสดงการปฏิเสธหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ตามมาไม่ได้ เช่น

我不會游泳。
Wǒ bù huì yóuyǒng.
ฉันว่ายน้ำไม่ได้

* 聽說你會不說英語。
* Tīngshuō nǐ huì bù shuō Yīngyǔ.

(7) พิจารณาจากตำแหน่งที่คำกริยาช่วยตัวอื่นปรากฏ กล่าวคือ คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” อาจมีคำกริยาช่วยตัวอื่นวางอยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังก็ได้ รวมทั้ง อาจมีคำกริยาช่วยตัวอื่นวางอยู่หลังรูปปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ bù huì bù (不會不) ได้ แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” สามารถมีคำกริยาช่วยตัวอื่นวางไว้ด้านหน้าเท่านั้น (Tāng Tíngchí, 1979: 5) เช่น

他應該會幫助你。
Tā yīnggāi huì bāngzhù nǐ.

เขาน่าจะช่วยคุณ

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

他會願意幫助我嗎？
Tā huì yuànyì bāngzhù wǒ ma?

เขาจะยอมช่วยฉันไหม

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

他不會不願意去。
Tā bù huì bù yuànyì qù.

เขายินดีไปแน่นอน

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้”)

他們可能會有緣份。
Tāmen kěnéng huì yǒu yuánfèn.

พวกเขาอาจจะมีดวงสมพงษ์กัน

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เพราะคำกริยาหลัก yǒu เป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการมีอยู่)

泰國人應該會說泰語。
Tàiguórén yīnggāi huì shuō Tàiyǔ.

คนไทยควรจะพูดภาษาไทยได้

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

(8) พิจารณาว่าสามารถใช้ de shì (的是) ในการเน้นหน่วยกริยาหลักหรือไม่ กล่าวคือ หากในประโยคมีคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” และคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” และต้องการใช้ de shì (ก็คือ) ในการเน้นประธาน ก็สามารถทำได้โดยใช้โครงสร้างที่มีภาคแสดงอยู่ส่วนแรกของประโยคและมีประธานอยู่ส่วนหลังของประโยค โดยมี de shì วางอยู่กลางประโยค (Tāng Tíngchí, 1979:6) เช่น

小李會游泳。	→ 會游泳的是小李。
Xiǎo Lǐ huì yóuyǒng.	→ Huì yóuyǒng de shì Xiǎo Lǐ.
เสี่ยวหลี่ว่ายน้ำได้	→ คนที่ว่ายน้ำได้ก็คือเสี่ยวหลี่
他會說英語。	→ 會說英語的是他。
Tā huì shuō Yīngyǔ.	→ Huì shuō Yīngyǔ de shì tā.
เขาพูดภาษาอังกฤษเป็น	→ คนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นก็คือเขา

小李會來游泳。	→ 會來游泳的是小李。
Xiǎo Lǐ huì lái yóuyǒng.	→ Huì lái yóuyǒng de shì Xiǎo Lǐ.
เสี่ยวหลี่อาจจะมาว่ายน้ำ	→ คนที่อาจจะมาว่ายน้ำก็คือเสี่ยวหลี่

她會再來。	→ 會再來的是她。
Tā huì zài lái.	→ Huì zài lái de shì tā.
เขาอาจจะมาอีก	→ คนที่อาจจะมาอีกก็คือเขา

หากต้องการใช้ “de shì” ในการเน้นหน่วยกริยาหลัก โดยมีประธานวางอยู่ในส่วนแรกของประโยค มี “hui de shì” วางอยู่กลางประโยค และมีหน่วยกริยาหลักวางอยู่ส่วนหลังของประโยค ก็จะมีเพียงคำกริยาช่วย ‘hui’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” เท่านั้น ที่สามารถใช้โครงสร้างประโยคดังกล่าวได้ เช่น

小李會游泳。	→ 小李會的是游泳。
Xiǎo Lǐ huì yóuyǒng.	→ Xiǎo Lǐ huì de shì yóuyǒng.
เสี่ยวหลี่ว่ายน้ำได้	→ ที่เสี่ยวหลี่ทำได้ก็คือว่ายน้ำ

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” จึงสามารถเปลี่ยนไปใช้โครงสร้างการเน้นหน่วยกริยาหลักดังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้)

他會說英語。	→ 他會的是說英語。
Tā huì shuō Yīngyǔ.	→ Tā huì de shì shuō Yīngyǔ.
เขาพูดภาษาอังกฤษเป็น	→ ที่เขาเป็นคือพูดภาษาอังกฤษ

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” จึงสามารถเปลี่ยนไปใช้โครงสร้างการเน้นหน่วยกริยาหลักดังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้)

小李會來游泳。 → * 小李會的是來游泳。

Xiǎo Lǐ huì lái yóuyǒng. → * Xiǎo Lǐ huì de shì lái yóuyǒng.

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” จึงไม่สามารถเปลี่ยนไปใช้โครงสร้างการเน้นหน่วยกริยาหลักดังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้)

他會再來。 → * 他會的是再來。

Tā huì zài lái. → * Tā huì de shì zài lái.

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” จึงไม่สามารถเปลี่ยนไปใช้โครงสร้างการเน้นหน่วยกริยาหลักดังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้)

(9) พิจารณาจากคำลงท้าย de (的) ในประโยคบอกเล่าทั่วไป สามารถใช้ de วางไว้ท้ายประโยคเพื่อสื่อความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” ของหน่วยกริยา กล่าวคือ ประโยคใดที่มีคำกริยาช่วย ‘hui’ และลงท้ายประโยคด้วย de คำกริยาช่วย ‘hui’ ในประโยคนั้นจะมีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เท่านั้น ยกเว้นในประโยคที่มีคำกริยาหลัก lái (มา) หรือ qù (ไป) เท่านั้นที่ ‘hui’ สามารถสื่อความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” โดยไม่จำเป็นต้องลงท้ายประโยคด้วย de (Xū Héping, 1993: 90) เช่น

他會來。 === 他會來的。

Tā huì lái. === Tā huì lái de.

เขาคงจะมา === เขาคงจะมา

他會吃螃蟹。

Tā huì chī pángxiè.

เขากินปูเป็น (รู้ว่าควรใช้วิธีใดในการกินปู)

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

他會吃螃蟹的。

Tā huì chī pángxiè de.

เขาคงจะกินปู

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เมื่อลงท้ายประโยคด้วย de)

他會彈鋼琴。(試論“會”的語義與句法特征, 許和平)

Tā huì tán gāngqín. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

เขาเล่นเปียโนได้ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค“hui”, สวีเหอผิง)

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

他會彈鋼琴的。(同上)

Tā huì tán gāngqín de. (tóng shàng)

เขาคงจะเล่นเปียโน (เหมือนข้างต้น)

(คำกริยาช่วย ‘hui’ มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” เมื่อลงท้ายประโยคด้วย de)

นอกจากลักษณะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นในการพิจารณาความหมายของคำกริยาช่วย ‘hui’ แล้ว บริบทที่แวดล้อมประโยคก็มีส่วนสำคัญมากเช่นกัน

3.2.2 ความหมายของ ‘néng’

ความหมายของคำกริยาช่วย ‘néng’ แบ่งได้เป็น 7 ความหมาย ดังนี้

ก) แสดง “ความสามารถ” ของประธานในประโยค ทั้งด้านกำลังกายและสติปัญญา ที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือแสดงถึงความสามารถที่เกิดจากสาเหตุภายนอก คือมีเงื่อนไขหรือปัจจัยในการกระทำนั้น

1) ความสามารถในอดีต เช่น

他原來不能騎馬。

Tā yuánlái bù néng qí mǎ.

เดิมที่เขาขี่ม้าไม่ได้

聽說以前你能修理車子。

Tīngshuō yǐqián nǐ néng xiūlǐ chēzi.

ได้ยินมาว่าเมื่อก่อนคุณซ่อมรถได้

2) ความสามารถในปัจจุบัน เช่น

他能講法語。

Tā néng jiǎng Fǎyǔ.

เขาพูดภาษาฝรั่งเศสได้

酒, 我一點都不能喝。(新著國語文法, 黎錦熙)

Jiǔ, wǒ yīdiǎn dōu bù néng hē. (Xīn Zhù Guóyǔ Wénfǎ, Lí Jīnxī)

เหล้า แม้แต่นิดเดียวฉันก็ดื่มไม่ได้ (ไวยากรณ์จีนกลางฉบับปรับปรุงใหม่, หลี่จิ้นซี)

3) ความสามารถในอนาคต เช่น

我們肯定他能做這工作。

Wǒmen kěndìng tā néng zuò zhè gōngzuò.

พวกเรารับรองว่าเขาทำงานนี้ได้

零件已到，我們明天能修車。

Língjiàn yǐ dào, wǒmen míngtiān néng xiū chē.

อะไหล่มาถึงแล้ว พรุ่งนี้พวกเราที่ซ่อมรถได้

ข) แสดงถึง “ความเป็นไปได้” ซึ่งเป็นความเป็นไปได้ในความคิดเห็นของผู้พูดเอง

1) ความเป็นไปได้ในอดีต หรือ ความเป็นไปได้ในอดีตถึงปัจจุบัน

1.1) ผู้พูดมีน้ำเสียงแสดงความสงสัย แปลกใจ ไม่แน่ใจ หรือไม่เชื่อต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตที่ดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน เช่น

他怎麼能這樣說。

Tā zěnmě néng zhèyàng shuō.

เขาพูดแบบนี้ได้อย่างไร

這件事他能不知道嗎？（現代漢語八百詞）

Zhè jiàn shì tā néng bù zhīdao ma? (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เรื่องนี้เขาไม่รู้หรือ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

1.2) ผู้พูดมีความมั่นใจต่อเหตุการณ์หรือการกระทำที่มีได้เกิดขึ้นจริงในอดีต แต่สมมติถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำบางอย่างขึ้น หากมีปัจจัยหรือเงื่อนไขบางประการที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้ว และจากปัจจัยหรือเงื่อนไขการสมมติดังกล่าว ผู้พูดได้คาดคะเนถึงความเป็นไปได้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต โดยทั่วไปในประโยค มักปรากฏ คำแสดงปัจจัยหรือเงื่อนไข ได้แก่ yàoshì 要是 (ถ้า) yàobùshì 要不是 (ถ้ามิใช่) jiǎrú 假如 (ถ้าหาก) ruòshì 若是 (ถ้าหากว่า) ในส่วนแรกของประโยค เช่น

他要是在場，我們准能贏。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Tā yàoshì zàichǎng, wǒmen zhǔn néng yíng. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)

ถ้าเขาอยู่ในเหตุการณ์ด้วย พวกเรามีแต่จะชนะ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

จะสังเกตเห็นว่า คำกริยาหลักที่ตามหลังคำกริยาช่วย ‘néng’ จำเป็นต้องเป็นคำกริยาที่มีความหมายเป็นกลางหรือมีความหมายในแง่บวก จะมีความหมายในแง่ลบไม่ได้ เช่น

- * 他要是在場，我們准能輸。
* Tā yàoshì zàichǎng, wǒmen zhǔn néng shū.

1.3) ผู้พูดอธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำขึ้นในอดีต โดยทั่วไปมักมีรูปแบบประโยค...(zhī)suǒyǐ..., (shì) yīnwèi... ... (之)所以..., (是)因為... (ที่...เพราะ...) หรือ (shì) yīnwèi..., cai... (是) 因為..., 才...(เป็นเพราะ... จึง...) โดยประโยคหน้าและประโยคหลังในรูปประโยคนี้สามารถใช้สลับที่กันได้ เช่น

你的病之所以能好起來，是因為你多休息。
Nǐ de bìng zhī suǒyǐ néng hǎo qǐlai, shì yīnwèi nǐ duō xiūxi.
การที่อาการป่วยของคุณทุเลาลงได้ ก็เพราะคุณพักผ่อนมาก

是因為你多休息，你的病才能好起來。
Shì yīnwèi nǐ duō xiūxi, nǐ de bìng cái néng hǎo qǐlai.
เพราะว่าคุณพักผ่อนมาก อาการป่วยของคุณจึงทุเลาลงได้

2) ความเป็นไปได้ในปัจจุบัน

ผู้พูดมีน้ำเสียงแสดงความสงสัย แปลกใจ ไม่นั่นใจ ต่อสิ่งที่กำลังดำเนินอยู่ เช่น

他現在能在哪兒？
Tā xiànzài néng zài nǎr?
ตอนนี้เขาน่าจะอยู่ที่ไหนนะ

她能自己做嗎？
Tā néng zìjǐ zuò ma?
เขาทำเองได้ไหม

3) ความเป็นไปได้ในอนาคต

3.1) ผู้พูดคาดคะเนถึงเหตุการณ์หรือการกระทำที่ยังมิได้เกิดขึ้น แต่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นตามหลักเหตุผล หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น

天這麼晚了，我想他不能來了。
Tiān zhème wǎn le, wǒ xiǎng tā bù néng lái le.
ถึงขนาดนี้แล้ว ฉันว่าเขามาไม่ได้แล้วละ

這件事他能不知道。
Zhè jiàn shì tā néng bù zhīdao.
เรื่องนี้เขาอาจจะไม่รู้

我們的計劃能實現。(現代漢語動詞, 李臨定)
 Wǒmen de jìhuà néng shíxiàn. (Xiàndài Hànyǔ Dòngcí, Lǐ Líndìng)
 แผนของพวกเราน่าจะบรรลุความจริงได้ (คำกริยาในภาษาจีนปัจจุบัน, หลี่หลินตั้ง)

3.2) ผู้พูดกล่าวถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติขึ้นในอนาคต เช่น

滿天星星, 哪能下雨? (現代漢語八百詞)
 Mǎntiān xīngxīng, nǎ néng xiàyǔ? (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 ดาวเต็มท้องฟ้าฝนจะตกได้อย่างไร (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

早晨有霧, 今天大概能放晴了。(同上)
 Zǎochén yǒu wù, jīntiān dàgài néng fàngqíng le. (tóng shàng)
 ตอนเช้ามีคิมหมอก วันนี้อากาศอาจจะปลอดโปร่งแล้วละ (เหมือนข้างต้น)

ก) แสดงว่า “เก่ง เขียวชาญ ชำนาญ” ซึ่งจำเป็นต้องใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับ ได้แก่ hěn zhēn และ zuì เพราะหากไม่ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์บอกระดับ คำกริยาช่วย ‘néng’ จะมีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” เช่น

他很能織布。
 Tā hěn néng zhībù.
 เขาทอผ้าเก่งมาก

這個人真能說。(現代漢語八百詞)
 Zhèi gè rén zhēn néng shuō. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 คนคนนี้พูดเก่งจริงๆ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

我們三個人裡, 數他最能寫。(同上)
 Wǒmen sān gè rén lǐ, shù tā zuì néng xiě. (tóng shàng)
 ในบรรดาพวกเราสามคน เขาเขียนเก่งที่สุด (เหมือนข้างต้น)

ง) แสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ”

1) การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ บนหลักเหตุผล เช่น

我能告訴你這道題應該怎麼做, 但不能告訴你答案。(同上)
 Wǒ néng gàosù nǐ zhèi dào tí yīnggāi zěnmě zuò, dàn bù néng gàosù nǐ dá'àn. (tóng shàng)

ฉันบอกคุณได้ว่าข้อนี้ควรทำอย่างไร แต่บอกคำตอบคุณไม่ได้ (เหมือนข้างต้น)

你的要求我不能答應。
Nǐ de yāoqiú wǒ bù néng dāying.
คำขอร้องของคุณ ฉันรับปากไม่ได้

2) การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ ตามสภาพแวดล้อม กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ หรือเหตุการณ์ เฉพาะหน้า เช่น

我們不是發起單位，這個會能參加嗎？（同上）
Wǒmen bù shì fāqǐ dānwèi, zhèi gè huì néng cānjiā ma? (tóng shàng)
พวกเราไม่ใช่องค์กรที่ก่อตั้ง การประชุมนี้พวกเราเข้าร่วมได้หรือ (เหมือนข้างต้น)

這兒不能吸煙。（現代漢語動詞，李臨定）
Zhèr bù néng xīyān. (Xiàndài Hànyǔ Dòngcí, Lǐ Línìng)
ที่นี่สูบบุหรี่ไม่ได้ (คำกริยาในภาษาจีนปัจจุบัน, หลี่หลินตั้ง)

這衣服不能再瘦了，再瘦就沒辦法穿了。（現代漢語八百詞）
Zhè yīfu bù néng zài shòu le, zài shòu jiù méi bànfa chuān le. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi

C1)

เสื้อตัวนี้จะเล็กกว่านี้อีกไม่ได้แล้ว ถ้าเล็กกว่านี้อีกก็จะใส่ไม่ได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

公園裡的花怎麼能隨便摘呢！（同上）
Gōngyuán lǐ de huā zěnmé néng suíbiàn zhāi ne! (tóng shàng)
ดอกไม้ในสวนสาธารณะ จะเด็ดตามอำเภอใจได้อย่างไร! (เหมือนข้างต้น)

ในกรณีที่คำกริยาช่วย ‘néng’ ที่มีความหมายแสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ใช้ในประโยคคำถาม คำกริยาช่วย ‘néng’ จะมีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “การขออนุญาต ขอความยินยอม ขอความเห็นชอบ” ที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างจากฝ่ายตรงข้าม เช่น

我能進來嗎？
Wǒ néng jìnlai ma?
ฉันเข้าไปได้ไหม

จ) แสดงถึง “การขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ” ในความหมายนี้จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งขอร้อง วิงวอน หรือขอความช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่งและจะต้องอยู่ในรูปประโยคคำถามเท่านั้น เช่น

你能告訴我火車站在哪兒嗎？
Nǐ néng gàosù wǒ huǒchēzhàn zài nǎr ma?
คุณบอกฉันได้ไหมว่าสถานีรถไฟอยู่ที่ไหน

你能幫我做菜嗎？

Nǐ néng bāng wǒ zuò cài ma?

คุณช่วยฉันทำกับข้าวได้ไหม

你能把你的詞典借給我嗎？

Nǐ néng bǎ nǐ de cídiǎn jiè gěi wǒ ma?

คุณให้ฉันยืมพจนานุกรมของคุณได้ไหม

หากเปลี่ยนประโยคคำถามข้างต้นเป็นประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธ คำกริยาช่วย ‘néng’ จะไม่แสดงความหมาย “การขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ” แต่จะแสดงความหมาย “ความสามารถ” หรือ “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” เช่น

我能告訴你火車站在哪兒。

Wǒ néng gàosù nǐ huǒchēzhàn zài nǎr.

ฉันบอกคุณได้ว่าสถานีรถไฟอยู่ที่ไหน

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง “ความสามารถ”)

我不能幫你做菜。

Wǒ bù néng bāng nǐ zuò cài.

ฉันช่วยคุณทำกับข้าวไม่ได้

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ”)

我能把我的詞典借給你。

Wǒ néng bǎ wǒ de cídiǎn jiè gěi nǐ.

ฉันให้คุณยืมพจนานุกรมของฉันได้

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ”)

อย่างไรก็ตาม มิใช่หมายความว่า เมื่อใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ ในประโยคคำถามที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสองฝ่ายแล้ว คำกริยาช่วย ‘néng’ จะมีความหมายแสดงถึง “การขอร้อง วิงวอน การขอความช่วยเหลือ” เสมอไป เช่น

你能替孩子考試嗎？

Nǐ néng tì háizi kǎoshì ma?

คุณสอบแทนลูกได้หรือ

(คำกริยาช่วย ‘néng’ มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ”)

ฉ) แสดงถึง “ประโยชน์ใช้สอย” เช่น

桔子皮能做藥。(現代漢語八百詞)
 Júzi pí néng zuò yào. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 เปลือกส้มใช้ทำยาได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

這枝筆能畫畫兒嗎? (同上)
 Zhè zhī bǐ néng huà huàr ma? (tóngshàng)
 ปู่กันด้ามนี้ใช้วาดรูปได้ไหม (เหมือนข้างต้น)

芹菜葉子也能吃。(同上)
 Qīncài yèzi yě néng chī. (tóngshàng)
 ใบของผักคื่นฉ่ายก็กินได้ (เหมือนข้างต้น)

จากโครงสร้าง “ประธาน+ néng+ หน่วยกริยา” ในตัวอย่างประโยคข้างต้น จะเห็นว่า ประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ ประธานถูกนำไปใช้ประโยชน์ หรืออาจกล่าวได้ว่า ประโยชน์ใช้สอยที่เกิดขึ้น เป็นความสามารถของประธานในลักษณะถูกกระทำ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคำกริยาช่วย ‘néng’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความสามารถ” แล้ว จะมีความแตกต่างกัน เช่น

她能配藥。
 Tā néng pèi yào.
 เขาปรุงยาได้
 (“ความสามารถ” ของประธาน)

桔子皮能做藥。
 Júzi pí néng zuò yào.
 เปลือกส้มใช้ทำยาได้
 (“ความสามารถ” ในลักษณะถูกกระทำของประธาน)

ข) แสดงถึง “จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์” ซึ่งในประโยคจะกล่าวถึงการกระทำหรือเหตุผลบางประการ เพื่อที่จะบรรลุถึงผลที่คาดว่าจะได้รับ ในประโยคมักปรากฏคำบุพบท yǐbiàn 以便 (เพื่อที่จะ) และ wèile 爲了 (เพื่อ) เช่น

他坐在前排以便能聽見講的每一個字。
 Tā zuò zài qián pái yǐbiàn néng tīngjiàn jiǎng de měi yī gè zì.
 เขานั่งแถวหน้าเพื่อจะได้ยินคำที่พูดทุกคำ

他將用簡單的文字寫出，以便人人能看懂。
 Tā jiāng yòng jiǎndān de wénzì xiěchū, yǐbiàn rén rén néng kàndǒng.
 เขาจะใช้ภาษาง่ายๆเขียน เพื่อทุกคนจะได้อ่านเข้าใจ

他們飛往那裡以便能及時參加開幕式。
Tāmen fēi wǎng nàlǐ yǐbiàn néng jíshí cānjiā kāi mùshì.
พวกเขารีบไปที่นั่น เพื่อจะได้ไปร่วมพิธีเปิดงานได้ทันเวลา

爲私，是爲了能與孟影成爲終身伴侶。（小說月報，1999/10）
Wèi sī, shì wèile néng yǔ Měngyǐng chéngwéi zhōngshēn bànǚ. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)

การที่เขาเห็นแก่ตัว ก็เพื่อที่จะได้เป็นคู่ชีวิตกับเมิ่งอิง (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

3.2.3 ความหมายของ ‘kěyǐ’

ความหมายของคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แบ่งได้เป็น 6 ความหมาย ดังนี้

ก) แสดงถึง “ความสามารถ” ซึ่งเป็นความสามารถของประธานในประโยค

1) ความสามารถในอดีต เช่น

這片地從前是果園，每年可以產一千公斤荔枝。
Zhè piàn dì cóngqián shì guǒyuán, měi nián kěyǐ chǎn yīqiān gōngjīn lìzhī .
ที่ดินผืนนี้เมื่อก่อนเป็นสวนผลไม้ ทุกปีสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้หนึ่งพันกิโลกรัม

我年輕的時候，可以游三千里遠。
Wǒ niánqīng de shíhòu, kěyǐ yóu sānqiān mǐ yuǎn.
ตอนผมหนุ่มๆ สามารถว่ายน้ำได้ไกล 3,000 เมตร

2) ความสามารถในปัจจุบัน เช่น

我可以唱日文歌兒。
Wǒ kěyǐ chàng Rìwén gēr.
ฉันร้องเพลงญี่ปุ่นได้

這間屋子可以四個人住。（現代漢語八百詞）
Zhè jiān wūzi kěyǐ sì gè rén zhù. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
ห้องนี้อยู่ได้สี่คน (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

3) ความสามารถในอนาคต เช่น

你一定可以辦這件事。
Nǐ yīdìng kěyǐ bàn zhè jiàn shì.
คุณทำงานนี้ได้แน่นอน

我們可以贏他們。(現代漢語動詞, 李臨定)
 Wǒmen kěyǐ yíng tāmen. (Xiàndài Hànyǔ Dòngcí, Lǐ Líndìng)
 พวกเราชนะพวกเขาได้ (คำกริยาในภาษาจีนปัจจุบัน, หลี่หลินตั้ง)

ข) แสดงถึง “ความเป็นไปได้” ในความคิดเห็นของผู้พูด

1) ความเป็นไปได้ในอดีต ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดว่าเหตุการณ์บางอย่างอาจจะเกิดขึ้น หรือมีโอกาสเกิดขึ้นในอดีต แต่กลับไม่ได้เกิดขึ้นจริง ผู้พูดแฝงด้วยน้ำเสียงติเตียน ต่อว่าอย่างนุ่มนวล เช่น

你本來可以做更好一些。
 Nǐ běnlái kěyǐ zuò gèng hǎo yīxiē.
 เดิมทีคุณน่าจะทำได้ดีกว่านี้

他本來可以早點兒來。
 Tā běnlái kěyǐ zǎo diǎnr lái.
 เดิมทีเขาน่าจะมาเร็วกว่านี้

你本來是可以考及格的。
 Nǐ běnlái shì kěyǐ kǎo jígé de.
 เดิมทีคุณน่าจะสอบผ่าน

2) ความเป็นไปได้ในอนาคต เช่น

明天我可以再來一次。
 Míngtiān wǒ kěyǐ zài lái yī cì.
 พรุ่งนี้ฉันมาได้อีกครั้งหนึ่ง

明天我有事兒，不可以來了。
 Míngtiān wǒ yǒu shìr, bù kěyǐ lái le.
 พรุ่งนี้ฉันมีธุระ มาไม่ได้แล้ว

你明天可以再來一趟嗎？可以。(現代漢語八百詞)
 Nǐ míngtiān kěyǐ zài lái yī tàng ma? Kěyǐ. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 พรุ่งนี้คุณมาอีกครั้งได้ไหม ได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

ค) แสดงว่า “อนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ซึ่งอาจประเมินค่าจากผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ประเมินตามคุณธรรม ประเมินตามกฎหมาย กฏระเบียบต่างๆ หรือประเมินจากเหตุผลของผู้พูดเอง เช่น

你們先到學校去參觀也可以。(同上)
 Nimen xiān dào xuéxiào qù cānguān yě kěyǐ. (tóng shàng)
 พวกคุณไปเยี่ยมชมที่โรงเรียนก่อนก็ได้ (เหมือนข้างต้น)

小學生可以隨意退學從商嗎?
 Xiǎo xuéshēng kěyǐ suíyì tuìxué cóng shāng ma?
 นักเรียนชั้นประถมออกจากโรงเรียนไปเป็นพ่อค้าตามอำเภอใจได้หรือ

你們可以進來了。
 Nimen kěyǐ jìnlai le.
 พวกคุณเข้ามาได้แล้ว

ในกรณีที่คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่มีความหมายแสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ใช้ในประโยคปฏิเสธ ในรูป “bù kěyǐ + กริยาวลี” “bù kěyǐ” จะแสดงความหมายที่มีน้ำเสียงหนักแน่นกว่าการไม่อนุญาต ไม่ยินยอม ไม่เห็นชอบทั่วไป คือ จะมีความหมายแสดงถึง “การห้าม”¹¹ เช่น

你不可以輕視學習上的困難。
 Nǐ bù kěyǐ qīngshì xuéxí shàng de kùnnan.
 คุณจะดูถูกความยากลำบากในการศึกษาไม่ได้นะ

ในกรณีที่คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่มีความหมายแสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ใช้ในประโยคคำถาม คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ จะมีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “การขออนุญาต ขอความยินยอม ขอความเห็นชอบ” ที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างในอนาคต โดยที่ผู้พูดแฝงด้วยน้ำเสียงไม่ค่อยแน่ใจนัก เช่น

我可以不可以舉個問題?
 Wǒ kěyǐ bù kěyǐ jǔ gè wèntí?
 ฉันถามคำถามได้ไหม

我可以在屋子裡吸煙嗎?
 Wǒ kěyǐ zài wūzi lǐ xīyān ma?
 ฉันสูบบุหรี่ในห้องได้ไหม

¹¹ โดยทั่วไป การปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่มีความหมายแสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” จะใช้ “bù néng” ในการปฏิเสธ จะไม่ใช่ “bù kěyǐ” เพราะจะแสดงน้ำเสียงที่แรงเกินไป เช่น

我可以進去嗎? 不能。
 Wǒ kěyǐ jìnqu ma? Bù néng.
 ฉันเข้าไปได้ไหม ไม่ได้

我可以喝酒嗎？可以少喝點酒，白酒可不能喝。
 Wǒ kěyǐ hē jiǔ ma? Kěyǐ shǎo hē diǎn jiǔ, bái jiǔ kě bù néng hē.
 ฉันดื่มเหล้าได้ไหม ดื่มเหล้าได้นิดหน่อย แต่เหล้าขาวดื่มไม่ได้

ง) แสดงถึง “การขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ” ในความหมาย นี้จำเป็นต้องเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งขอร้อง วิงวอนหรือขอความช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่ง โดยใช้ในรูปแบบประโยคคำถามเท่านั้น เช่น

你可以幫我搬這些東西嗎？
 Nǐ kěyǐ bāng wǒ bān zhèxiē dōngxi ma?
 คุณช่วยฉันย้ายของเหล่านี้ได้ไหม

你可不可以替我接待客人呢？
 Nǐ kě bù kěyǐ tì wǒ jiēdài kèrén ne?
 คุณรับแขกแทนฉันได้ไหม

จ) แสดงถึง “ประโยชน์ใช้สอย” เช่น

白菜可以生吃。
 Báicài kěyǐ shēng chī.
 ผักกาดขาวกินสดๆได้

棉花可以織布，棉籽還可以榨油。（現代漢語八百詞）
 Miánhuā kěyǐ zhībù, miánzǐ hái kěyǐ zháyóu. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 ดอกฝ้ายนำมาทอผ้าได้ เมล็ดฝ้ายยังคั้นเอาน้ำมันได้ด้วย (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

廢紙做成紙漿，可以再造紙。（同上）
 Fèizhǐ zuòchéng zhǐjiàng, kěyǐ zài zào zhǐ. (tóng shàng)
 เศษกระดาษนำมาทำให้ละ สามารถนำมาทำกระดาษได้อีก (เหมือนข้างต้น)

จากโครงสร้าง “ประธาน+ kěyǐ + หน่วยกริยา” ในตัวอย่างประโยคข้างต้น จะเห็นว่าประธานเป็นผู้ถูกกระทำ กล่าวคือ ประธานถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือประโยชน์ใช้สอยที่เกิดขึ้นเป็นความสามารถของประธานในลักษณะถูกกระทำ

ข) แสดงว่า “มีค่า ควรค่า คู่มีค่า” ที่จะกระทำ ด้านหน้าคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ มักปรากฏคำวิเศษณ์ ได้แก่ hěn dào 倒 (กลับ) hái 還 (ยังคง) และหน่วยกริยาที่ตามมา มักมีการซ้ำกริยา หรือหลังหน่วยกริยานั้นตามด้วยคำบอกจำนวนกริยา เช่น

他覺得路遠，不值得去，我倒覺得還可以去看看。（同上）
 Tā juéde lù yuǎn, bù zhíde qù, wǒ dào juéde hái kěyǐ qù kànkàn. (tóng shàng)
 เขารู้สึกว่าหนทางไกล ไม่คุ้มที่จะไป แต่ฉันกลับคิดว่ายังควรที่จะไปดูสักหน่อย (เหมือนข้างต้น)

美術展覽倒可以看看。（同上）
 Měishù zhǎnlǎn dào kěyǐ kànkàn. (tóng shàng)
 นิทรรศการเกี่ยวกับศิลปะควรค่าที่จะไปดูสักหน่อย (เหมือนข้างต้น)

這個問題很可以研究一番。（同上）
 Zhè gè wèntí hěn kěyǐ yánjiū yī fān. (tóng shàng)
 ปัญหานี้ควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาสักครั้ง (เหมือนข้างต้น)

ความหมายของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้สามารถสรุปเป็นตารางเพื่อให้เห็นความหมายของคำทั้งสามได้ชัดเจนขึ้นดังนี้

ตารางแสดงความหมายของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

ตัวอย่างประโยค ความหมาย	‘hui’	‘néng’	‘kěyǐ’
ความสามารถ	他會說英語。 Tā huì shuō Yīngyǔ. เขาพูดภาษาอังกฤษได้	他不能騎馬。 Tā bù néng qí mǎ. เขาขี่ม้าไม่ได้	我可以回答這個問題。 Wǒ kěyǐ huídá zhè gè wèn tí. ฉันสามารถตอบคำถามข้อนี้ได้
ความเป็นไปได้	看樣子會下雨。 Kàn yàngzi huì xiàyǔ. ดูท่าฝนคงจะตก	他怎麼能這樣說。 Tā zěnmě néng zhèyàng shuō. เขาพูดแบบนี้ได้อย่างไร	明天我可以再來一次。 Míngtiān wǒ kěyǐ zài lái yí cì. พรุ่งนี้ฉันมาอีกครั้งได้
เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ	爸爸很會做生意。 Bàba hěn huì zuò shēng yì. พ่อทำธุรกิจเก่งมาก	他最能寫。 Tā zuì néng xiě. เขาเขียนเก่งที่สุด	
บัน โทษ คำหนิ	她一天到晚就會吃。 Tā yītiāndàowǎn jiù huì chī. เขาได้แต่กินทั้งวัน		
มักเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นบ่อยๆ	他很會發脾氣。 Tā hěn huì fā píqì. เขาโมโหบ่อยๆ		

อนุญาต ยินยอม เห็นชอบ		這兒不能吸煙。 Zhèr bù néng xīyān. ที่นี่สูบบุหรี่ไม่ได้	你們可以進來了。 Nimen kěyǐ jìnlai le. พวกคุณเข้ามาได้แล้ว
ขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ		你能告訴我火車站在 哪兒嗎？ Nǐ néng gàosù wǒ huǒchē zàn zài nǎr ma? คุณบอกฉันได้ไหมว่าสถานี รถไฟอยู่ที่ไหน	你可以幫我搬東西嗎？ Nǐ kěyǐ bāng wǒ bān dōngxi ma? คุณช่วยฉันย้ายของได้ไหม
ประโยชน์ใช้สอย		桔子皮能做藥。 Júzi pí néng zuò yào. เปลือกส้มใช้ทำยาได้	白菜可以生吃。 Báicài kěyǐ shēng chī. ผักกาดขาวกินสดๆได้
จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์		他們飛往那裡以便能 及時參加開幕式。 Tāmen fēi wǎng nàlǐ yǐ biàn néng jíshí cānjiā kāi mùshì. พวกเขารีบไปที่นั่นเพื่อจะไป ร่วมงานเปิดพิธีได้ทัน	
ควรค่า คุ้มค่า			這個問題很可以研究一 番。 Zhèi gè wèntí hěn kěyǐ yán jiū yī fān. ปัญหานี้ควรค่าอย่างยิ่งที่จะ ศึกษาสักครั้ง

3.3 เปรียบเทียบความหมายที่เหมือนกันของคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

คำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีบางความหมายที่เหมือนกัน แต่ในความหมายที่เหมือนกันนั้น ก็ยังมีความแตกต่างในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.3.1 เปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “ความสามารถ”

การแสดงถึงความสามารถอย่างหนึ่งอย่างใด สามารถใช้คำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ ได้ คำ ‘kěyǐ’ แม้ว่าจะมีความหมายหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถ แต่ปกติจะไม่นิยมใช้ในการแสดงถึงความสามารถ เพราะความหมายอาจจะสับสนระหว่างความหมาย “ความสามารถ” กับความหมาย “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” เช่น

他可以開你的車嗎？
Tā kěyǐ kāi nǐ de chē ma?

เขาขับรถของคุณได้ไหม

(มีสองความหมาย คือ 1. เขามีความสามารถที่จะขับรถของคุณได้หรือไม่ และ 2. คุณอนุญาตให้เขาขับรถของคุณหรือเปล่า)

ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงมักจะใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ ในการแสดงถึงความสามารถ เพราะแสดงความหมายได้ชัดเจนกว่า อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทั้งคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ จะมีความหมายหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถของประธานในประโยค แต่ในการนำไปใช้จริง ยังมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ก) ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ การฝึกฝน หรือความสามารถด้านเทคนิคบางอย่างเป็นครั้งแรก ใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ ได้ ท้ายประโยคมักจะลงท้ายด้วย “le” (了)¹² เสมอ แต่จะไม่ใช้คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ เช่น

以前她不會游泳，經過練習，現在會（能）游了。（現代漢語八百詞）

Yǐqián tā bù huì yóuyǒng, jīngguò liànxí, xiànzài huì (néng) yóu le. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เมื่อก่อนเขาว่ายน้ำไม่เป็น หลังจากผ่านการฝึกฝน ตอนนี้ก็ว่ายน้ำได้แล้ว (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

我過去不會（不能）開汽車，現在會（能）了。（現代漢語句法結構與分析，吳競存）

Wǒ guòqù bù huì (bù néng) kāi qìchē, xiànzài huì (néng) le. (Xiàndài Hànyǔ Jùfǎ Jié gòu Yǔ Fēnxī, Wú Jìngcún)

แต่ก่อนฉันขับรถยนต์ไม่ได้ ตอนนี้ขับได้แล้ว (รูปประโยคภาษาจีนปัจจุบันและบทวิเคราะห์, หวูจิงจุน)

小弟弟會（能）走路了。（現代漢語八百詞）

Xiǎo didi huì (néng) zǒulù le. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

น้องชายคนเล็กเดินได้แล้ว (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

ข) ความสามารถที่ฟื้นคืนกลับมาของคนหรือสัตว์ จะใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ และท้ายประโยคมักลงท้ายด้วย “le” เสมอ แต่จะไม่ใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ เช่น

¹² ในที่นี้เป็นคำลงท้าย ใช้บอกสถานการณ์ซึ่งใหม่สำหรับผู้พูด หรือแสดงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสภาพนั้นๆ หรือถึงขั้นนั้นๆ เทียบได้กับภาษาไทยว่า ...แล้ว (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2541:233)

我病好了，能勞動了。（同上）
 Wǒ bìng hǎo le, néng láodòng le. (tóng shàng)
 ฉันหายป่วยแล้ว ทำงานได้แล้ว (เหมือนข้างต้น)

他的腿傷好多了，能慢慢兒走幾步了。（同上）
 Tā de tuǐ shāng hǎo duō le, néng mànmanr zǒu jǐ bù le. (tóng shàng)
 อาการบาดเจ็บที่ขาของเขาดีขึ้นมากแล้ว สามารถเดินช้าๆ ได้หลายก้าวแล้ว (เหมือนข้างต้น)

她感冒好了，可以上課了。
 Tā gǎnmào hǎo le, kěyǐ shàngkè le.

覺新休息了十多天，已經可以下床了。（春，巴金）
 Juéxīn xiūxi le shí duō tiān, yǐjīng kěyǐ xià chuáng le. (Chūn, Bā Jīn)
 เจว่ซินพักผ่อนมาสิบกว่าวันแล้ว ลงจากเตียงได้แล้ว (ฤดูใบไม้ผลิ, ปาจิน)

* 他病好了，會走路了。
 * Tā bìng hǎo le, huì zǒulù le.

เนื่องจากประโยคซึ่งมีคำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ ที่มีความหมายแสดงความสามารถ ในข้อ ก) กับในประโยคซึ่งมีคำกริยาช่วย ‘néng’ ที่แสดงความสามารถในข้อ ข) ต่างลงท้ายประโยคด้วย “le” อย่างไรก็ดีตาม หากต้องการแสดงความสามารถในข้อ ก) มักนิยมใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ เพราะสามารถสื่อความหมายได้เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ จะสามารถสื่อความหมายได้สองอย่าง เช่น

他會開車了。
 Tā huì kāichē le.

เขาขับรถได้แล้ว

(ขับรถได้เป็นครั้งแรก ก่อนหน้านี้นี้ไม่เคยมีความสามารถในการขับรถมาก่อน)

他能開車了。
 Tā néng kāichē le.

เขาขับรถได้แล้ว

(สามารถสื่อความหมายได้สองอย่าง คือ 1. ขับรถได้เป็นครั้งแรก ก่อนหน้านี้นี้ไม่เคยมีความสามารถในการขับรถมาก่อน และ 2. ความสามารถในการขับรถที่เคยมีอยู่เดิม ได้ฟื้นคืนกลับมา)

เนื่องจากโครงสร้าง “néng...le” สามารถแสดงถึงความหมายได้สองอย่าง ดังนั้นการพิจารณาจากบริบทจึงมีความสำคัญมาก เช่น

他已經一周歲了，能走了。
 Tā yǐjīng yī zhōu suì le, néng zǒu le.
 เขาอายุครบหนึ่งขวบแล้ว เดินได้แล้ว

(เมื่อพิจารณาจากบริบท คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง ความสามารถที่เกิดจากการบรรลุผลการเรียนรู้ หรือฝึกฝนในขั้นเริ่มต้นเป็นครั้งแรก)

他傷好了，能走了。
Tā shāng hǎo le, néng zǒu le.
เขาหายจากอาการบาดเจ็บแล้ว เดินได้แล้ว

(เมื่อพิจารณาจากบริบท คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง ความสามารถที่ฟื้นคืนกลับมา)

ก) ความสามารถที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งๆหนึ่ง ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘hui’ เช่น

天會颶風。(現代漢語句法結構與分析，吳競存)
Tiān huì guāifēng. (Xiàndài Hànyǔ Jùfǎ Jiégòu Yǔ Fēnxī, Wú Jìngcún)
ท้องฟ้าเกิดลมพายุได้ (รูปประโยคภาษาจีนปัจจุบันและบทวิเคราะห์, หวูจิงจุน)

油能浮在水面。
Yóu néng fú zài shuǐmiàn.
น้ำมันลอยอยู่บนผิวน้ำได้

ง) ความสามารถที่เป็นนามธรรม ซึ่งคนหรือสัตว์ได้รับถ่ายทอดทางพันธุกรรม หรือเป็นสัญชาตญาณ ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘hui’ เช่น

鴨子會浮水。(試論“會”的語義與句法特征，許和平)
Yāzi huì fú shuǐ. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)
เป็ดลอยน้ำได้ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

蜜蜂能釀蜜。(現代漢語詞典)
Mìfēng néng niàngmì. (Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn)
ผึ้งสามารถถักน้ำผึ้งได้ (พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน)

จ) ความสามารถด้านเทคนิคของคนหรือสัตว์ที่จะบรรลุถึงประสิทธิผลบางอย่าง เป็นความสามารถที่ปรากฏเป็นรูปธรรม ในลักษณะของอัตราส่วนหรือปริมาณ และมักอยู่ในโครงสร้าง “คำบอกจำนวน + ลักษณะนาม+ คำนาม” หรือโครงสร้าง “คำกริยา+ส่วนขยาย” จะใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ แต่จะไม่ใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ เช่น

她一分鐘能打一百五十字。(同上)
Tā yī fēn zhōng néng dǎ yībǎi wǔshí zì. (tóng shàng)
ในหนึ่งนาที เขาสามารถพิมพ์ได้ 150 ตัว (เหมือนข้างต้น)

他能刻鋼板，一小時能刻一千多字。（現代漢語八百詞）

Tā néng kē gāngbǎn, yī xiǎoshí néng kē yīqiān duō zì. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เขาแกะสลักแผ่นเหล็กได้ ในหนึ่งชั่วโมงสามารถแกะสลักได้หนึ่งพันกว่าตัว (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

他一口氣能背出我們的歷史大系。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Tā yī kǒu qì néng bèichū wǒmen de lìshǐ dàxì. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)

ชั่ววู๊ดใจหนึ่ง เขาสามารถท่องประวัติศาสตร์ของพวกเราได้เป็นชุด (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

他一小時可以打兩千字。

Tā yī xiǎoshí kěyǐ dǎ liǎngqiān zì.

ในหนึ่งชั่วโมง เขาสามารถพิมพ์ได้สองพันตัว

他很能吃，一頓可以吃四大碗飯。（現代漢語八百詞）

Tā hěn néng chī, yī dùn kěyǐ chī sì dà wǎn fàn. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เขากินเก่งมาก มือหนึ่งสามารถกินข้าวสี่ชามใหญ่ๆได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

* 他一天會走三十公里路。

* Tā yī tiān huì zǒu sānshí gōnglǐ lù.

อย่างไรก็ตาม การใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ก็ยังมีความแตกต่างกัน คือ การใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ จะเน้นถึงความสามารถมากกว่าคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’

จ) ความสามารถในการของประสิทธิภาพ สมรรถภาพของสิ่งๆหนึ่ง ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ ได้ แต่จะใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ ไม่ได้ เพราะคำกริยาช่วย ‘hui’ ใช้แสดงความสามารถของสิ่งมีชีวิตได้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ให้ความหมายต่างกัน เช่น

禮堂能坐五百人。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Lǐtáng néng zuò wǔbǎi rén. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

หอประชุมสามารถจุคนได้ 500 คน(ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง ความสามารถของหอประชุมที่จะรองรับจำนวนคนตามสภาพของสถานที่นั้น)

這些木材能燒出多少斤炭？（現代漢語八百詞）
 Zhèixiē mùchái néng shāochū duōshǎo jīn tàn? (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 ไม้พืนเหล่านี้สามารถเผาได้ถ่านกี่จัน¹³ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง ความสามารถทางคุณสมบัติของไม้พืนนั้นๆ)

體育館裡可以容納一萬八千名觀眾。（現代漢語，周一民）
 Tìyùguǎnli kěyǐ róngnà yīwàn bāqiān míng guānzhòng. (Xiàndài Hànyǔ, Zhōu Yīmín)
 ในสนามกีฬาสามารถจุผู้ชมได้ 18,000 คน (ภาษาจีนปัจจุบัน, โจวอี้หมิน)

(คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แสดงถึง ความสามารถในแง่ประสิทธิภาพของสนามกีฬาตามที่สถานที่นั้น
 กำหนดไว้)

這間屋子可以住四個人。（現代漢語八百詞）
 Zhèi jiān wūzi kěyǐ zhù sì gè rén. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 ห้องนี้อยู่ได้ 4 คน (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แสดงถึง ความสามารถในแง่ประสิทธิภาพของห้องนี้ที่ผู้พูดเห็นว่าเหมาะสม
 และแฝงด้วยการอนุญาตให้อยู่ได้ 4 คน)

* 禮堂會坐五百人。
 * Lǐtáng huì zuò wǔbǎi rén.

ช) ความสามารถที่เน้นเทคนิค กริยาหรือพฤติกรรมที่เน้นความสามารถด้านเทคนิค ใช้คำกริยา
 ช่วย ‘huì’ ได้เท่านั้น เช่น

他會當領導。
 Tā huì dāng língdǎo.
 เขารู้จักเป็นผู้นำ

他會表揚人。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）
 Tā huì biǎoyáng rén. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)
 เขารู้จักสรรเสริญคนอื่น (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘huì’, สวีเหอผิง)

ซ) ความสามารถ อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆทำให้ต้องปฏิเสธความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ในการ
 ปฏิเสธความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านความสามารถ ใช้คำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’
 หรือ ‘kěyǐ’ ได้ แต่มีน้ำเสียงที่ต่างกัน เช่น

¹³ หน่วยของมาตราชั่งของจีน ในสมัยก่อน 1 จิน เท่ากับ 16 ตำลึง หรือ 0.8 กิโลกรัม ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น 1 จิน เท่า
 กับ 10 ตำลึง หรือ 0.5 กิโลกรัม (Zhōngguó Shèhuì Kēxuéyuàn Yǔyán Yánjiūsū Cídiǎn Piān jí Shì, 1997:653)

謝謝，我會走。(同上)
 Xièxie, wǒ huì zǒu. (tóng shàng)
 ขอขอบคุณ ฉันไปเองได้ (เหมือนข้างต้น)

(คำกริยาช่วย ‘hui’ แสดงถึง ความสามารถด้านเทคนิคที่จะไปเอง จึงไม่จำเป็นต้องรับความช่วยเหลือจากใคร ซึ่งเป็นการเสียดสีว่า ไม่จำเป็นต้องมาช่วย)

謝謝，我能走。(同上)
 Xièxie, wǒ néng zǒu. (tóng shàng)
 ขอขอบคุณ ฉันไปเองได้ (เหมือนข้างต้น)

(คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงว่ามีความสามารถด้านร่างกายที่จะไปเองโดยไม่ต้องรบกวนคนอื่น)

沒事的，我可以走。
 Méi shì de, wǒ kěyǐ zǒu.
 ไม่เป็นไร ฉันไปได้

(คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แสดงว่าแม้จะมีปัญหาด้านความสามารถทางร่างกาย แต่ฉันก็ไม่ล้มเลิกการไป)

ฉ) ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน ที่หมดไป เนื่องจากคำกริยาช่วย ‘hui’ เป็นตัวแทนของความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน ส่วนคำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึงความสามารถด้านร่างกายเป็นหลัก และคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ มักจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับ การอนุญาต ดังนั้น คำกริยาช่วย ‘néng’ สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพร่างกายได้ง่ายกว่าคำกริยาช่วย ‘hui’ ส่วนคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ สามารถเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยภายนอก คือการอนุญาต การได้รับอนุญาต ดังนั้น หากความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน ต้องหมดไป อันเนื่องจากภาวะทางร่างกายที่เปลี่ยนไป หรือมีปัจจัยภายนอกมาเกี่ยวข้อง จะต้องใช้ คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ เช่น

他會開車，可是現在不能開，因為他的腳受了傷。
 Tā huì kāi chē, kěshì xiànzài bù néng kāi, yīnwèi tā de jiǎo shòule shāng.
 เขาขับรถเป็น แต่ตอนนี้ขับไม่ได้ เพราะขาของเขาได้รับบาดเจ็บ

(ใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ เพราะการขับรถ เป็นความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝน และใช้คำปฏิเสธ “bù” กับคำกริยาช่วย ‘néng’ เพราะความสามารถในการขับรถได้สูญหายไปในขณะที่นั้นเพราะความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย คือ เขาได้รับบาดเจ็บ)

他還感冒，不可以游泳。
 Tā hái gǎnmào, bù kěyǐ yóuyǒng.
 เขายังเป็นหวัดอยู่ ว่ายน้ำไม่ได้

(ใช้ “bù kěyǐ” เพราะมีปัจจัยภายนอก คือ การอนุญาตจากบุคคลอื่นมาเกี่ยวข้อง)

她昨天還能唱歌，今天卻病倒了。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Tā zuótiān hái néng chàng gē, jīntiān què bìngdǎo le. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jù fǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

เมื่อวานเขายังร้องเพลงได้อยู่เลย วันนี้กลับล้มป่วยเสียแล้ว (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ เพราะเป็นความสามารถที่ขึ้นอยู่กับความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย)

* 他剛才還會騎馬。

* Tā gāngcái hái huì qí mǎ.

๓) ความสามารถที่มีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ” คำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ ที่แสดงความสามารถ เมื่อตามหลังคำวิเศษณ์บอกระดับ “hěn” “zhēn” และ “zui” แล้วมีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ” ส่วนคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ไม่สามารถตามหลังคำวิเศษณ์ “hěn” และ “zui” ได้ แต่สามารถตามหลังคำวิเศษณ์ “zhēn” ได้ แต่คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่ตามหลังคำวิเศษณ์ “zhēn” เป็นคำคุณศัพท์ ไม่ใช่เป็นคำกริยาช่วย และมีความหมายว่า “ร้ายกาจ” หรือแสดงถึงระดับที่สูงในแง่ลบ เช่น

他很會做生意。

Tā hěn huì zuò shēngyì.

เขาทำการค้าเก่ง

他很能寫，一寫就是一大篇。（現代漢語八百詞）

Tā hěn néng xiě, yī xiě jiùshì yī dà piān. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เขาเขียนเก่งมาก เขียนแต่ละครั้งก็จะเขียนได้เยอะ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

天氣熱得真可以。（同上）

Tiānqì rè de zhēn kěyǐ. (tóng shàng)

อากาศร้อนอย่างร้ายเหลือจริงๆ (เหมือนข้างต้น)

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “ความสามารถ”

คุณสมบัติ	‘hui’	‘néng’	‘kěyǐ’
ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ ฟังฝน	小弟弟會走路了。 Xiǎo didi huì zǒulù le น้องชายคนเล็กเดินได้แล้ว	他能游泳了。 Tā néng yóuyǒng le. เขาว่ายน้ำได้แล้ว	
ความสามารถที่ฟื้นคืนกลับมา		我病好了，能勞動了。 Wǒ bìng hǎo le, néng láodòng le. ฉันหายป่วยแล้ว ทำงานได้แล้ว	她感冒好了，可以上課了。 Tā gǎnmào hǎo le, kěyǐ shàngkè le. เขาหายจากหวัดแล้ว สามารถเข้าเรียนได้แล้ว

ความสามารถที่เป็นคุณสมบัติของสิ่งๆหนึ่ง	天會颶風。 Tiān huì guāfēng. ท้องฟ้าเกิดลมพายุได้	油能浮在水面。 Yóu néng fú zài shuǐmiàn. น้ำมันลอยอยู่บนผิวน้ำได้	
ความสามารถที่ได้รับถ่ายทอดทางพันธุกรรม หรือเป็นสัญชาตญาณ	鴨子會浮水。 Yāzi huì fúshuǐ. เป็ดลอยน้ำได้	蜜蜂能釀蜜。 Mìfēng néng niàngmì. ผึ้งสามารถกลั่นน้ำผึ้งได้	
ความสามารถด้านเทคนิคที่แสดงโดยอัตราส่วนหรือปริมาณ		她一分鐘能打一百五十字。 Tā yī fēn zhōng néng dǎ yī bǎi wǔshí zì. ในหนึ่งนาที เขาสามารถพิมพ์ ตีได้หนึ่งร้อยห้าสิบตัว	她一小時可以打兩千字。 Tā yī xiǎoshí kěyǐ dǎ liǎngqiān zì. ในหนึ่งชั่วโมง เขาสามารถพิมพ์ตีได้สองพันตัว
ความสามารถในแง่ประสิทธิภาพ สมรรถภาพ		禮堂能坐五百人。 Lǐtáng néng zuò wǔbǎi rén. หอประชุมสามารถนั่งได้ห้าร้อยคน	這間屋子可以住四個人。 Zhè jiān wūzi kěyǐ zhù sì gè rén. ห้องนี้อยู่ได้สี่คน
ความสามารถที่เน้นเทคนิค	他會表揚人。 Tā huì biǎoyáng rén. เขารู้จักยกย่องคนอื่น		
ความสามารถอันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆทำให้ต้องปฏิเสธความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น	謝謝，我會走。 Xièxie, wǒ huì zǒu. ขอบคุณ ฉันไปเองเป็น	謝謝，我能走。 Xièxie, wǒ néng zǒu. ขอบคุณ ฉันไปเองได้	沒事的，我可以走。 Méi shì de, wǒ kěyǐ zǒu. ไม่เป็นไร ฉันไปได้
ความสามารถอันได้จากการเรียนรู้ฝึกฝนต้องหมดไป		她昨天還能唱歌，現在卻病倒了。 Tā zuótiān hái néng chàng gē, xiànzài què bìngdǎo le. เมื่อวานเขายังร้องเพลงได้ ตอนนี้กลับล้มป่วยเสียแล้ว	他還感冒，不可以游泳。 Tā hái gǎnmào, bù kěyǐ yóuyǒng. เขายังเป็นหวัดอยู่ ว่ายน้ำไม่ได้
ความสามารถที่มีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ”	他很會說。 Tā hěn huì shuō. เขาพูดเก่งมาก	她很能說。 Tā hěn néng shuō. เขาพูดเก่งมาก	

3.3.2 เปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “ความเป็นไปได้”

ในการใช้คำกริยาช่วยเพื่อแสดงถึงความเป็นไปได้ของคำกริยาหรือคำคุณศัพท์นั้น โดยทั่วไปสามารถใช้ได้ทั้งคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ แต่หากความเป็นไปได้นั้น เป็นการคาดคะเนจากเหตุผลทั่วไปของผู้พูดเอง ต่อเหตุการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นในอดีต แต่จริงๆแล้วมิได้เกิดขึ้น และผู้พูดมิได้แฝงน้ำเสียงใดๆทั้งสิ้น จะไม่ใช้ทั้ง คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ แต่จะใช้คำกริยาช่วย “kěnéng”(可能) อาจจะ (陶煉 Táo Liàn, 1997:27) เช่น

瑪麗看上去很難受，她可能病了。
Mǎlì kàn shàngqu hěn nánshòu, tā kěnéng bìng le.
ดูท่าทางมาลีเหมือนไม่สบาย เขาอาจจะป่วย

我去找小王，他沒在，可能去了市場。
Wǒ qù zhǎo Xiǎo Wáng, tā méi zài, kěnéng qù le shìchǎng.
ฉันไปหาเสี่ยวหวาง เขาไม่อยู่ อาจจะไปตลาด

คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมายที่แสดงถึง ความเป็นไปได้ มีรายละเอียดที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

ก) ความเป็นไปได้ที่เน้นความหมายต่างกัน คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมายที่แสดงถึง ความเป็นไปได้ ในบางโอกาสสามารถใช้แทนที่กันได้ แต่จะเน้นความหมายที่ต่างกัน คือ

คำกริยาช่วย ‘hui’ จะเน้นถึง ผลของการคาดคะเนเหตุการณ์ ตามความคิดเห็นของผู้พูดเอง

คำกริยาช่วย ‘néng’ จะเน้นถึง ความหวังของผู้พูด ซึ่งหวังว่าความเป็นไปได้ที่ตนคาดคิดไว้จะเกิดขึ้น

คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ จะเน้นถึง ปัจจัยภายนอก(โดยเฉพาะการอนุญาตจากบุคคลอื่น) ที่อาจทำให้เกิดเหตุการณ์ เช่น

四個現代化的目標一定會實現。(現代漢語八百詞)
Sì gè xiàndàihuà de mùbiāo yīdìng huì shíxiàn. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
จุดมุ่งหมายของสี่ทันสมัยจะต้องบรรลุความจริงได้แน่ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)
(สามารถใช้ คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แทนที่ คำกริยาช่วย ‘hui’ ได้)

他也許不會來了。
Tā yěxǔ bù huì lái le.
เขาอาจจะไม่มาแล้ว

(สามารถใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แทนที่ คำกริยาช่วย ‘hui’ ได้ แต่จะแตกต่างกันที่ คำกริยาช่วย ‘hui’ เน้นว่า ผลที่สุด เขาจะไม่มา คำกริยาช่วย ‘néng’ เน้นความคาดหวังของผู้พูดว่าอยากให้

เขามา แต่จากสถานการณ์ในเวลานั้น มีความเป็นไปได้มากที่เขาจะไม่มาแล้ว ส่วนคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ เน้นว่า มีความเป็นไปได้ที่เขาจะไม่มาแล้ว เนื่องจากปัจจัยภายนอกต่างๆ)

我知道旁人會笑話我。(現代漢語八百詞)

Wǒ zhīdao pángrén huì xiàohuà wǒ. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

ฉันรู้ว่าคนรอบข้างจะต้องหัวเราะเยาะฉันแน่ๆ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(ไม่สามารถใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แทนที่คำกริยาช่วย ‘hui’ ได้)

他們也許有一天會不理我。(雷雨, 曹禺)

Tāmen yěxǔ yǒu yī tiān huì bù lǐ wǒ. (Léiyǔ, Cáo Yù)

สักวันหนึ่งพวกเขาอาจจะไม่สนใจฉัน (ฝนยามฟ้าคะนอง, ฉายาวี)

(ไม่สามารถใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แทนที่คำกริยาช่วย ‘hui’ ได้)

ข) ความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ธรรมชาติ คำกริยาช่วย ‘hui’ กับ ‘néng’ สามารถใช้แสดงถึง ความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ธรรมชาติได้ และบางบริบทสามารถใช้แทนที่กันได้ แต่จะแสดงความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ธรรมชาติน้อยแตกต่างกัน คือ ถ้าใช้กริยาช่วย ‘hui’ แสดงว่าผู้พูดคิดว่ามีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดปรากฏการณ์นั้นขึ้น แต่ถ้าใช้กริยาช่วย ‘néng’ แสดงว่าผู้พูดหวังว่าจะเกิดปรากฏการณ์นั้นขึ้น แต่คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ใช้ไม่ได้ในบริบทเช่นนั้น (陶煉 Táo Liàn, 1997:30) เช่น

早晨有霧，今天大概會(能)放晴了。(現代漢語八百詞)

Zǎochén yǒu wù, jīntiān dàgài huì (néng) fàngqíng le. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

ตอนเช้ามีดหมอวันนี้คงจะอากาศแจ่มใสแล้วละ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(ในประโยคนี้ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ แทนที่ ‘hui’ ได้ แต่จะแสดงความเป็นไปได้ที่น้อยแตกต่างกัน คือ ถ้าใช้กริยาช่วย ‘hui’ แสดงว่าผู้พูดคิดว่ามีความเป็นไปได้สูงที่อากาศจะแจ่มใส แต่ถ้าใช้กริยาช่วย ‘néng’ แสดงว่าผู้พูดหวังว่าอากาศจะแจ่มใส)

看樣子會(能)下雨。(語法講義, 朱德熙)

Kàn yàngzi huì (néng) xiàyǔ. (Yǔfǎ Jiǎngyì, Zhū Déxī)

ดูท่าฝนคงจะตก (คำบรรยายเรื่องไวยากรณ์, จูเต๋อซี)

(ในประโยคนี้ใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ แทนที่ ‘hui’ ได้ แต่จะแสดงความเป็นไปได้ที่น้อยแตกต่างกัน คือ ถ้าใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ แสดงว่าผู้พูดคิดว่ามีความเป็นไปได้สูงที่ฝนจะตก แต่ถ้าใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงว่าผู้พูดหวังว่าฝนจะตก)

滿天星星，哪能(會)下雨？(現代漢語八百詞)

Mǎntiān xīngxīng, nǎ néng xiàyǔ? (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

ดาวเต็มท้องฟ้า ฝนจะตกได้อย่างไร (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(ในประโยคนี้ใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ แทนที่ ‘néng’ ได้ แต่จะแสดงความเป็นไปได้มากน้อยแตกต่างกัน คือ ถ้าใช้กริยาช่วย ‘hui’ แสดงว่าผู้พูดคิดว่ามีความเป็นไปได้สูงที่ฝนจะตก และเมื่อใช้ ‘hui’ ร่วมกับ nǎ จะมึนนำเสียงที่แสดงว่าผู้พูดไม่เชื่อว่าฝนจะตก แต่ถ้าใช้กริยาช่วย ‘néng’ ในประโยคนี้แสดงว่าผู้พูดหวังว่าฝนจะตก และเมื่อใช้ ‘néng’ ร่วมกับ nǎ จะมึนนำเสียงที่แสดงว่าผู้พูดหวังว่าฝนจะไม่ตก)

ค) ความเป็นไปได้ที่ต้องตามด้วยหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่มีข้อจำกัดต่างกัน คำกริยาช่วย ‘néng’ จำเป็นต้องตามด้วยหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่มีความหมายในแง่บวกหรือเป็นกลาง หรือแสดงข้อเท็จจริงที่สมปรารถนาเท่านั้น

ใน 現代漢語八百詞 Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí (Lǚ Shūxiāng, 1984: 365) กล่าวว่า คำกริยาช่วย ‘néng’ ที่มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้” สามารถใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ แทนที่ได้

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวข้างต้น เพราะถึงแม้ว่า ทั้งคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ จะสามารถแสดงถึง “ความเป็นไปได้” แต่ในบางบริบทก็ไม่สามารถใช้แทนที่กันได้ และถึงแม้ว่าในบางบริบทที่สามารถใช้แทนที่กันได้ ก็ยังมีความแตกต่างกันด้านการเน้นความหมาย ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ ก) ว่าในประโยคที่มีคำกริยาช่วย ‘hui’ จะเน้นถึงผลของการคาดคะเน แต่คำกริยาช่วย ‘néng’ จะเน้นที่ความหวังของผู้พูด ว่าความเป็นไปได้ที่คาดหวังไว้จะเป็นจริง ดังนั้น หน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่อยู่ด้านหลังคำกริยาช่วย ‘néng’ จึงจำเป็นต้องมีความหมายในแง่บวกหรือเป็นกลาง หรือแสดงข้อเท็จจริงที่สมปรารถนาเท่านั้น ส่วนหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่ตามหลัง คำกริยาช่วย ‘hui’ ไม่จำกัดว่าจะมีความหมายในแง่ใด เช่น

如果你這樣做，這個學期一定能考及格。
Rúguǒ nǐ zhèyàng zuò, zhèi gè xuéqī yīdìng kǎo jígé.

หากคุณทำแบบนี้ เเทอมนี้จะต้องสอบผ่านแน่ๆ

(ผู้พูดหวังว่าเทอมนี้คุณจะสามารถสอบผ่าน)

這樣下去，你的病能好起來。
Zhèyàng xiàqu, nǐ de bìng néng hǎo qǐlai.

ถ้าเป็นแบบนี้ต่อไป อาการป่วยของคุณจะดีขึ้นได้

(ผู้พูดหวังว่าอาการป่วยของคุณจะดีขึ้น)

他要是 在場，我們 准能贏。(試論“會”的語義與句法特征，許和平)

Tā yàoshi zàichǎng, wǒmen zhǔn néng yíng. (Shì Lùn “Hui” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)

หากเขาอยู่ในการแข่งขันด้วย พวกเรามีแต่จะชนะ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(ผู้พูดหวังว่า พวกเราจะชนะ)

沒有他，我們至今還會在黑暗中徘徊。
Méi yǒu tā, wǒmen zhìjīn hái huì zài hēi'àn zhōng páihuái.

หากไม่มีเขา จนป่านนี้พวกเราคงยังหลงอยู่ในความมืด

(ผู้พูดเน้นว่า ผลที่สุดพวกเราจะหลงอยู่ในความมืด ถ้าหากไม่มีเขา)

要是他在場，我們不會輸。（試論“會”的語義與句法特征，許和平）

Yàoshi yǒu tā zàichǎng, wǒmen bù huì shū. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)

ถ้ามีเขาอยู่ในการแข่งขันด้วย พวกเราไม่มีทางแพ้ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(ผู้พูดเน้นว่า ผลที่สุดพวกเราจะไม่แพ้ ถ้าต่อนั้นมีเขาอยู่ด้วย)

我預料他會失敗。（實用漢語參考語法，李英哲）

Wǒ yùliào tā huì shībài. (Shíyòng Hànyǔ Cānkǎo Yǔfǎ, Lǐ Yīngzhé)

ฉันคาดว่าเขาจะแพ้ (การใช้ภาษาจีนในการอ้างอิงเชิงไวยากรณ์, หลี่อิงเจ๋อ)

(ผู้พูดเน้นว่า จากการคาดการณ์ ผลที่สุดเขาจะแพ้)

จากประโยคตัวอย่างที่ผู้วิจัยรวบรวมไว้ พบว่ามีกรณียกเว้นสำหรับประโยคที่ คำกริยาช่วย ‘néng’ ตามหลังคำวิเศษณ์ “zhǐ” (只) หรือเมื่อใช้คำกริยาช่วย ‘néng’ ในประโยคปฏิเสธ หรือประโยคย้อนถาม เท่านั้นที่หน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่ตามหลังคำกริยาช่วย ‘néng’ ไม่จำกัดว่าจะต้องมีความหมายในแง่ใด เช่น

惡性競爭只能導致兩敗俱傷。（中國青年，1999/20）

Èxìng jìngzhēng zhǐ néng dǎozhì liǎng bài jù shāng. (Zhōngguó Qīngnián, 1999/20)

การแข่งขันที่รุนแรงมีแต่จะก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งสองฝ่าย (วารสารเยาวชนจีน, 1999/20)

今天的比賽我們不能輸。

Jīntiān de bǐsài wǒmen bù néng shū.

การแข่งขันวันนี้พวกเราแพ้ไม่ได้

北京能有地震嗎？（漢語速成教學研究，來思平）

Běijīng néng yǒu dìzhèn ma? (Hànyǔ Sùchéng Jiàoxué Yánjiū, Lái Sīpíng)

ปักกิ่งมีแผ่นดินไหวด้วยหรือ (ศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนแบบเร่งรัด(เล่ม 2), หลายชื่อผิง)

你不來，我能倒這樣的霉？（雷雨，曹禺）
 Nǐ bù lái, wǒ néng dǎo zhèyàng de méi? (Léiyǔ, Cáo Yù)
 ถ้าคุณไม่มา ฉันจะโชคร้ายแบบนี้หรือ (ฝนยามฟ้าคะนอง, ฉาว-ยวี)

ใน 漢語速成教學研究 Hànyǔ Shùchéng Jiàoxué Yánjiū (來思平 Lái Sīpíng, 1999: 364) ก็มีความเห็นสอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้น โดยกล่าวว่า ความหมายของคำกริยาช่วย ‘hui’ จะเน้นถึงผลเพียงอย่างเดียว ส่วนความหมายของคำกริยาช่วย ‘néng’ จะเน้นถึงความเป็นไปได้ (ว่าเป็นไปได้ หรือ เป็นไปไม่ได้) ความเห็นดังกล่าว สอดคล้องกับความเห็นของผู้วิจัย ในส่วนที่ว่าประโยคคำถามที่ใช้คำลงท้าย ‘ba’ (吧) จะใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ ก็ได้ แต่หน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ ที่ตามหลังต้องมีความหมายในแง่บวก หรือเป็นกลางเท่านั้น เพราะ ‘ba’ แสดงการคาดคะเนเพียงด้านเดียวของผู้พูด เช่น

明天氣溫能升高吧？
 Míngtiān qìwēn néng shēnggāo ba ?
 พรุ่งนี้อุณหภูมิคงจะสูงขึ้นกระมัง

明天氣溫會升高吧？
 Míngtiān qìwēn huì shēnggāo ba ?
 พรุ่งนี้อุณหภูมิคงจะสูงขึ้นกระมัง

หากหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์มีความหมายในแง่ลบ ในประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วย ‘ba’ จะต้องใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘hui’ เท่านั้น เช่น

您會怪他吧？
 Nín huì guài tā ba ?
 คุณคงโทษเขากระมัง

* 您能怪他吧？
 * Nín néng guài tā ba ?

北京會有地震吧？
 Běijīng huì yǒu dìzhèn ba ?
 ปักกิ่งคงมีแผ่นดินไหวกระมัง

* 北京能有地震吧？
 * Běijīng néng yǒu dìzhèn ba ?

ส่วนในประโยคคำถามที่ใช้คำลงท้าย ‘ma’ (嗎) จะใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ ในการแสดงถึงความเป็นไปได้ก็ได้ โดยไม่จำกัดว่าหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์ที่ตามมาจะมีความหมายในแง่ใด แต่การใช้ คำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ ในประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วย ‘ma’ จะเน้นความหมายที่แตก

ต่างกัน คือ ในประโยค “huì...ma?” จะเน้นที่ผลของการคาดคะเน แต่ในประโยค “néng ...ma?” จะเน้นที่ความเป็นไปได้ที่การคาดคะเนจะเป็นจริงขึ้นโดยแฝงไว้ซึ่งความหวังของผู้พูด (來思平 Lái Sīpíng, 1999:365) เช่น

你能拗過這個家嗎？
Nǐ néng niùguò zhèi gè jiā ma?
คุณขัดใจคนบ้านนี้ได้หรือ
(ใช้ คำกริยาช่วย ‘huì’ แทน ‘néng’ ได้)

最近還會有什麼新變化嗎？
Zuìjìn hái huì yǒu shénme xīn biànhuà ma?
เร็วๆ นี้ ยังจะมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อะไรอีกไหม
(ใช้ คำกริยาช่วย ‘néng’ แทน ‘huì’ ได้)

每天能有這麼多人去算卦嗎？
Měi tiān néng yǒu zhème duō rén qù suànguà ma?
จะมีคนไปดูดวงเขอะแบบนี้ทุกวันไหม
(ใช้ คำกริยาช่วย ‘huì’ แทน ‘néng’ ได้)

ง) ความเป็นไปได้ที่แสดง การตกปากรับคำ การสัญญา คำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ที่แสดงถึง ความเป็นไปได้ในอนาคต มีเพียง คำกริยาช่วย ‘huì’ เท่านั้น ที่สามารถแสดง การตกปากรับคำ การสัญญา ของประธานที่จะกระทำกริยานั้นในอนาคต เช่น

你放心，我會盡力幫你渡過難關。 (試論“會”的語義與句法特征，許和平)
Nǐ fàngxīn, wǒ huì jìnli bāng nǐ dùguò nánguān. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tè zhēng, Xǔ Héping)
คุณวางใจเถอะ ฉันจะช่วยให้คุณฝ่าฟันอุปสรรคอย่างสุดความสามารถ (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘huì’, สวีเหอผิง)

別擔心，明天我會把禮物送到這兒來。
Bié dānxīn, míngtiān wǒ huì bǎ lǐwù sòngdào zhèr lái.
ไม่ต้องห่วง พรุ่งนี้ฉันจะส่งของขวัญมาถึงที่นี่

你放心吧，我會好好地看著他。 (漢語速成教學研究，來思平)
Nǐ fàngxīn bā, wǒ huì hǎohao de kànzhe tā. (Hànyǔ Sùchéng Jiàoxué Yánjiū, Lái Sī píng)
คุณวางใจเถอะ ฉันจะดูแลเขาเป็นอย่างดี (ศึกษาศาสตร์และการสอนภาษาจีนแบบเร่งรัด(เล่ม 2), หลายซือผิง)

จ) ความเป็นไปได้ที่มีเงื่อนไข หรือแฝงไว้ด้วยเงื่อนไข ถ้าในประโยคนั้นมีเงื่อนไข หรือแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขจะต้องใช้ ‘néng’ เท่านั้น เช่น

因爲我肚子疼，今天不能上課。(同上)
Yīnwèi wǒ dùzi téng, jīntiān bù néng shàngkè. (tóng shàng)
เพราะว่าฉันปวดท้อง วันนี้จึงเข้าเรียนไม่ได้ (เหมือนข้างต้น)

(ใช้คำกริยาช่วย ‘huì’ แทน ‘néng’ ไม่ได้ เพราะมีเงื่อนไข คือ ด้วยเหตุที่ปวดท้อง จึงมาเรียนไม่ได้)

明天你走，我怕不能看你了。(雷雨，曹禺)
Míngtiān nǐ zǒu, wǒ pà bù néng kàn nǐ le. (Léiyǔ, Cáo Yù)
พรุ่งนี้คุณไปแล้ว ฉันกลัวว่าจะไม่ได้เห็นคุณแล้ว (ฝนยามฟ้าคะนอง, ฉาว-ยวี)
(ใช้คำกริยาช่วย ‘huì’ แทน ‘néng’ ไม่ได้ เพราะมีเงื่อนไข คือ พรุ่งนี้คุณไปแล้ว)

多練習才能取得好成績。
Duō liànxí cái néng qǔdé hǎo chéngjī.
ต้องฝึกซ้อมมากๆ จึงจะมีผลดี

(ใช้ คำกริยาช่วย ‘huì’ แทน ‘néng’ ไม่ได้ เพราะมีเงื่อนไข คือ ต้องฝึกซ้อมมากๆ)

ฉ) ความเป็นไปได้ที่สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย de คำกริยาช่วย ‘huì’ สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย “de” (的) ได้ แต่คำกริยาช่วย ‘néng’ ไม่สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย “de”

ในบทความเรื่อง 得說不能來上課 Děi shuō bùnéng lái shàngkè (史有爲 Shǐ Yǒuwéi, 1998:14) กล่าวว่า คำกริยาช่วย ‘huì’ สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย “de” ได้ แต่คำกริยาช่วย ‘néng’ ไม่สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย “de” ซึ่งคำกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Lái Sīpíng (1999:364) ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่าคำกริยาช่วย ‘huì’ มีความหมายเน้นถึงความเป็นไปได้เพียงอย่างเดียว แต่ คำกริยาช่วย ‘néng’ มีความหมายเน้นถึงความเป็นไปได้ ซึ่งมีความเป็นไปได้ 2 อย่าง คือ เป็นไปได้ กับเป็นไปไม่ได้ และด้วยเหตุนี้คำกริยาช่วย ‘néng’ จึงไม่สามารถใช้ร่วมกับคำลงท้าย “de” เพราะ “de” ใช้ในการเน้นถึงความแน่นอนเพียงอย่างเดียว เช่น

我知道你會來的。
Wǒ zhīdao nǐ huì lái de.
ฉันรู้ว่าคุณต้องมา

我會好好伺候大小姐的。
Wǒ huì hǎohao cìhou dà xiǎojiě de.
ฉันต้องปรนนิบัติคุณหนูใหญ่อย่างดีแน่

我怎麼也不會怨你的。(雷雨, 曹禺)
 Wǒ zěnmě yě bù huì yuàn nǐ de. (Léiyǔ, Cáo Yù)
 ถึงอย่างไรฉันก็ไม่ตำหนิคุณ (ฝนยามฟ้าคะนอง, ฉาว-ยวี)

ข) ความเป็นไปได้ที่กำลังดำเนินอยู่ คำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ สามารถใช้แสดงถึงความเป็นไปได้ที่กำลังดำเนินอยู่ แต่คำกริยาช่วย ‘néng’ มีข้อจำกัดมากกว่า ‘hui’ คือ คำกริยาช่วย ‘néng’ สามารถใช้กับประโยคคำถาม หรือประโยคข้อนถามได้เท่านั้น ไม่สามารถใช้กับประโยคบอกเล่า ส่วนคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ไม่สามารถใช้แสดงถึงความเป็นไปได้ที่กำลังดำเนินอยู่ เช่น

他會正在工作。
 Tā huì zhèngzài gōngzuò.
 เขาน่าจะกำลังทำงานอยู่

現在他會在家嗎？
 Xiànzài tā huì zài jiā ma?
 ตอนนี้เขาน่าจะอยู่บ้านไหมนะ

* 他現在能正在看電視。
 * Tā xiànzài néng zhèngzài kàn diànshì.

他現在能在哪兒？
 Tā xiànzài néng zài nǎr?
 ตอนนี้เขาน่าจะอยู่ที่ไหนนะ

* 他現在可以在上課。
 * Tā xiànzài kěyǐ zài shàngkè.

* 她可以正在開會嗎？
 * Tā kěyǐ zhèngzài kāihuì ma?

ซ) ความเป็นไปได้ที่ไม่แน่นอน คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ สามารถใช้แสดงถึงความไม่แน่นอนของความเป็นไปได้ หน่วยกริยาอาจเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกันหรือสนับสนุนกัน แต่คำกริยาช่วย ‘hui’ กับ ‘néng’ ไม่สามารถใช้แสดงความหมายในลักษณะนี้ เช่น

媽媽，錢多不一定就是好；錢可以造福，也可以造孽。(第三屆國際漢語教學討論會論文選, 郭志良)
 Māma, qián duō bù yīdìng jiùshì hǎo; qián kěyǐ zào fú, yě kěyǐ zào niè. (Dìsān Jiè Guójiè Hànyǔ Jiàoxué Tǎolùn Huì Lùnwén Xuǎn, Guō Zhìliáng)

แม้ การมีเงินมากก็ไม่ใช่ว่าจะดีนะ เงินสามารถสร้างความสุขสบาย และก็สามารถสร้างความทุกข์ด้วย (บทความคัดลอกจากงานสัมมนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติครั้งที่ 3, กวอจื่อเหลียง)

這是學術報告會，你可以去聽，也可以不去聽。
 Zhè shì xuéshù bàogàohuì, nǐ kěyǐ qù tīng, yě kěyǐ bù qù tīng.
 นี่คือการประชุมเสนอรายงานทางวิชาการ คุณไปฟังก็ได้ ไม่ไปฟังก็ได้

意味著別人可以信任你，可以在你肩上加重量。
 Yìwèizhe bérén kěyǐ xìnren nǐ, kěyǐ zài nǐ jiānshàng jiā zhòngliàng.
 แสดงว่าคนอื่นไว้วางใจคุณได้ ให้คุณแบกรับภาระมากขึ้นได้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “ความเป็นไปได้”

คุณสมบัติ	‘hui’	‘néng’	‘kěyǐ’
เน้นความหมายต่างกัน - เน้นผลการคาดคะเนของผู้พูด - เน้นว่าความหวังของผู้พูดจะเป็นจริง - เน้นปัจจัยภายนอก	他不會來了。 Tā bù huì lái le. เขาไม่มาแล้วล่ะ	我們一定能贏。 Wǒmen yīdìng néng yíng. พวกเราจะต้องชนะได้	他的願望一定可以實現。 Tā de yuànwàng yīdìng kěyǐ shíxiàn. ความปรารถนาของเขาจะต้องบรรลุความจริงได้แน่
ความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ธรรมชาติ	看樣子會下雨。 Kàn yàngzi huì xià yǔ. ดูท่าฝนคงจะตก	滿天星星，哪能下雨？ Mǎntiān xīngxīng, nǎ néng xià yǔ? ดาวเต็มท้องฟ้า ฝนจะตกได้อย่างไร	
- ปรากฏกับหน่วยกริยาหรือคุณศัพท์ที่มีความหมายแง่บวกหรือเป็นกลาง - ปรากฏกับหน่วยกริยาที่มีความหมายแง่ลบ	想不到會這樣順利。 Xiǎng bù dào huì zhèyàng shùnlì. คิดไม่ถึงว่าจะราบรื่นแบบนี้ 我預料他會失敗。 Wǒ yùliào tā huì shībài. ฉันคาดว่าเขาคงแพ้	我們的計劃能實現。 Wǒmen de jìhuà néng shíxiàn. แผนการของพวกเราเป็นจริง ได้	

ความเป็นไปได้ในอนาคต แสดงการตกปากรับคำ	你放心，我會照顧她的。 Nǐ fàngxīn, wǒ huì zhàogù tā de. คุณวางใจเถอะ ฉันจะดูแล เขาเอง		
ในประโยคมีเงื่อนไข		他生病，不能來了。 Tā shēngbìng, bù néng lái le. เขาป่วย มาไม่ได้แล้วละ	
สามารถใช้ร่วมกับคำลง ท้าย de	他會來的。 Tā huì lái de. เขาต้องมานะ		
ความเป็นไปได้ที่กำลัง ดำเนินอยู่	他會正在看電視。 Tā huì zhèngzài kàn diànshì. เขาน่าจะกำลังดูโทรทัศน์อยู่	他現在能在哪兒？ Tā xiànzài néng zài nǎr? ตอนนี้เขาน่าจะอยู่ที่ไหน	
ความไม่แน่นอนของความ เป็นไปได้			錢可以造福，也可以造孽。 Qián kěyǐ zào fú, yě kě yǐ zào niè. เงินสามารถสร้างความสุข สบาย และก็สามารถสร้าง ความทุกข์ด้วย

3.3.3 เปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ กับ ‘néng’ ในความหมาย “เก่ง เชี่ยวชาญชำนาญ”

คำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ ที่แสดง “ความสามารถ” เมื่อมีคำวิเศษณ์บอกระดับวางอยู่ด้านหน้า จะมีความหมายเพิ่มเติมไปเป็น “เก่ง เชี่ยวชาญชำนาญ” แต่คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่แสดงความสามารถ ไม่มีคุณสมบัตินี้ อย่างไรก็ตาม คำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘néng’ ในความหมาย “เก่ง เชี่ยวชาญชำนาญ” ยังมีความแตกต่างกัน คือ คำกริยาช่วย ‘hui’ จะเน้นความสามารถด้านเทคนิค วิธีการที่จะกระทำสิ่งๆหนึ่งให้ง่ายขึ้น มีประสิทธิผลมากขึ้น แต่คำกริยาช่วย ‘néng’ เน้นด้านประสิทธิภาพของร่างกายหรือกำลังกายที่สามารถกระทำสิ่งๆหนึ่งได้เป็นจำนวนมากหรือเป็นระยะเวลาานาน (許和平 Xǔ Héping, 1993:83) เช่น

我們三個人裡，數他最會說。（“能”與“會”使用上的幾個問題，孟祥英）

Wǒmen sān gè rén lǐ, shǔ tā zuì huì shuō. (“Néng” yǔ “huì” shǐyòng shàng de jǐ gè wèn tí, Mèng Xiángyīng)

ในบรรดาพวกเราสามคน นับว่าเขาพูดเก่งที่สุด (ปัญหาบางประการเกี่ยวกับการใช้ “néng” และ ‘hui’, เมิ่งเสียงอิง)

(รู้เทคนิค วิธีการพูดที่ดี รู้ว่าสิ่งใดควรพูด สิ่งใดไม่ควรพูด ในสถานการณ์ต่างๆ)

我們三個人裡，數他最能說。(現代漢語八百詞)
Wǒmen sān gè rén lǐ, shù tā zuì néng shuō. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

ในบรรดาพวกเราสามคน นับว่าเขาพูดเก่งที่สุด (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

(สามารถพูดได้เป็นระยะเวลาานาน สามารถหาเรื่องมาพูดได้มากมาย)

他特別會走路。(試論“會”的語義與句法特征，許和平)

Tā tèbié huì zǒulù. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

เขาเดินเก่งมาก (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(รู้เทคนิค วิธีการ ในการเดินในที่ต่างๆ อาจเป็นเทคนิคที่คนทั่วไปไม่รู้)

他特別能走路。(同上)

Tā tèbié néng zǒulù. (tóng shàng)

เขาเดินเก่งมาก (เหมือนข้างต้น)

(สามารถเดินได้ระยะทางไกลๆ)

他很會吃。(英語情態助動詞與漢語能願動詞的比較，紀漪馨)

Tā hěn huì chī. (Yīngyǔ qíngtài zhù dòngcí yǔ hànyǔ néngyuàn dòngcí de bǐjiào, Jì Yīxīn)

เขากินเก่งมาก (เปรียบเทียบคำกริยาช่วยบอกสภาพจิตใจในภาษาอังกฤษกับคำกริยาช่วยบอกความสามารถในภาษาจีน, จี้อีซิน)

(รู้วิธีในการกินอาหารชนิดต่างๆ รู้จักเลือกกินอาหาร เช่น รู้ว่าควรกินอะไรกับเครื่องดื่มชนิดใด ควรกินขณะร้อนหรือเย็น ควรกินในช่วงเวลาใด เป็นต้น)

他很能吃。(試論“會”的語義與句法特征，許和平)

Tā hěn néng chī. (Shì Lùn “Huì” De Yǔyì Yǔ Jùfǎ Tèzhēng, Xǔ Héping)

เขากินเก่งมาก (ความหมายและลักษณะพิเศษของรูปประโยค ‘hui’, สวีเหอผิง)

(สามารถกินได้จำนวนมาก)

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ กับ ‘néng’ ในความหมาย “เก่ง เชี่ยวชาญ ชำนาญ”

คำกริยาช่วย	การเน้นความหมาย	ตัวอย่างประโยค	หมายเหตุ
‘hui’	เน้นด้านเทคนิควิธีการที่จะกระทำสิ่งๆ หนึ่งให้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น	他特別會走路。 Tā tèbié huì zǒulù. เขาเดินเก่งเป็นพิเศษ	จำเป็นต้องมีคำวิเศษณ์บอกระดับวาง อยู่ด้านหน้า
‘néng’	เน้นประสิทธิภาพของร่างกายหรือกำลัง ภายที่จะสามารถกระทำสิ่งๆ หนึ่งได้ เป็นจำนวนมากหรือเป็นเวลานาน	他很能吃。 Tā hěn néng chī. เขากินเก่งมาก	จำเป็นต้องมีคำวิเศษณ์บอกระดับวาง อยู่ด้านหน้า

3.3.4 เปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘néng’ กับ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “อนุญาต ยินยอม เห็นชอบ”

คำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ สามารถแสดงความหมาย “อนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ในประโยคบอกเล่า หรือ “ขออนุญาต ขอความยินยอม ขอความเห็นชอบ” ในประโยคคำถามได้ และสามารถใช้แทนที่กันได้ ยกเว้น ในประโยคที่ปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ โดยตรง โดยใช้คำวิเศษณ์ “bù” จะแสดงน้ำเสียงที่ต่างกันของผู้พูด คือ “bùkěyǐ” จะแสดงน้ำเสียงที่หนักแน่นกว่า มีความหมายว่าเป็นการห้าม ส่วน “bùnéng” แสดงว่า “กระทำเช่นนั้นไม่ได้” หรือ “ไม่ควรกระทำเช่นนั้น” (熊文 Xióng Wén, 1996: 295) เช่น

這個會我們能參加嗎？（詞類問題考察，胡明揚）

Zhèi gè huì wǒmen néng cānjiā ma? (Cí Lèi Wèntí Kǎochá, Hú Míngyáng)

การประชุมนี้ พวกเราเข้าร่วมได้ไหม (การวิเคราะห์ปัญหาเรื่องชนิดของคำ, นูหมิงหยาง)

(ใช้ คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แทน ‘néng’ ได้)

你可以進去聽課。（同上）

Nǐ kěyǐ jìnqu tīng kè. (tóng shàng)

คุณเข้าไปฟังการสอนได้ (เหมือนข้างต้น)

(ใช้ คำกริยาช่วย ‘néng’ แทน ‘kěyǐ’ ได้)

你們不能進來。

Nǐmen bù néng jìnlai.

พวกคุณเข้ามาไม่ได้

你們不可以進來。

Nǐmen bù kěyǐ jìnlai.

ห้ามพวกคุณเข้ามาเด็ดขาด

不管誰都不能在這兒吃東西。

Bù guǎn shéi dōu bù néng zài zhèr chī dōngxi.

ไม่ว่าใครก็เอาของมากินที่นี่ไม่ได้

不管誰都不可以在這兒吃東西。

Bù guǎn shéi dōu bù kěyǐ zài zhèr chī dōngxi.

ไม่ว่าใครก็ห้ามเอาของมากินที่นี่

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘néng’ กับ ‘kěyǐ’ ในความหมาย

“การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ”

คำกริยาช่วย	น้ำเสียงในรูป 不 X	ตัวอย่างประโยค
‘néng’	น้ำเสียงอ่อนโยนกว่า แสดงว่ากระทำกริยานั้นไม่ได้ หรือไม่ควร ทำกริยานั้น	你還不能進來。 Nǐ hái bù néng jìnlai. คุณยังเข้ามาไม่ได้
‘kěyǐ’	น้ำเสียงหนักแน่น แสดงการห้ามอย่างเด็ดขาด	這裡不可以抽煙。 Zhèlǐ bù kěyǐ chōuyān. ที่นี่ห้ามสูบบุหรี่

3.3.5 เปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘néng’ กับ ‘kěyǐ’ ในความหมาย “ขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ”

คำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ที่มีความหมาย “ขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ” จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งขอความช่วยเหลือจากอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ในรายละเอียดของความหมายก็มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เนื่องจากความหมายพื้นฐานของคำกริยาช่วย ‘néng’ แสดงถึง “ความสามารถ” จึงเน้นถึงการช่วยเหลือโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งความสามารถทางร่างกายและสติปัญญา ส่วนคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ มีความหมายพื้นฐาน คือ “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” ดังนั้น จึงเน้นถึง ความยินยอม ความเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือของอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ การอนุญาต ยินยอมจากบุคคลอื่น (太田辰夫 Taitián Chénfū (ญี่ปุ่น), 1987:188) เช่น

你能幫我搬東西嗎？

Nǐ néng bāng wǒ bān dōngxi ma?

คุณช่วยฉันย้ายของได้ไหม

(ขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถด้านร่างกาย กำลังกายเป็นหลัก)

你可以幫我搬東西嗎？

Nǐ kěyǐ bāng wǒ bān dōngxi ma?

คุณช่วยฉันย้ายของได้ไหม

(ขึ้นอยู่กับความเต็มใจ หรือการอนุญาตจากบุคคลอื่นเป็นหลัก)

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘néng’ กับ ‘kěyǐ’ ในความหมาย

“การขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ”

คำกริยาช่วย	การเน้นความหมาย	ประโยคตัวอย่าง	หมายเหตุ
‘néng’	เน้นความสามารถทางร่างกาย และสติปัญญาที่จะช่วยเหลือ	你能告訴我她在哪兒嗎？ Nǐ néng gàosù wǒ tā zài nǎr ma? คุณบอกฉันได้ไหมว่าเขาอยู่ที่ไหน	ในประโยคต้องประกอบด้วย บุคคลสองฝ่ายขึ้นไป และ ต้องอยู่ในรูปประโยคคำถาม
‘kěyǐ’	เน้นความยินยอม ความเต็มใจ ที่จะช่วยเหลือ	你可以幫我忙嗎？ Nǐ kěyǐ bāng wǒ máng ma? คุณช่วยเหลือฉันหน่อยได้ไหม	ในประโยคต้องประกอบด้วย บุคคลสองฝ่ายขึ้นไป และ ต้องอยู่ในรูปประโยคคำถาม

3.4 ความหมายในรูปประโยคปฏิเสธที่มีคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

ในที่นี้ผู้วิจัยจะศึกษาถึงความหมายของรูปประโยคปฏิเสธ ที่มีคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ปรากฏอยู่ ทั้งในโครงสร้างที่มีคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธคำเดียว และสองคำขึ้นไป โดยยึดเอาตำแหน่งที่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธนั้นปรากฏอยู่เป็นหลัก ซึ่งคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธนั้นอาจปรากฏอยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ หรืออาจมีคำอื่นๆแทรกอยู่ ซึ่งจะมีผลต่อความหมายของโครงสร้างนั้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 ความหมายในรูปประโยคปฏิเสธที่มีคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธคำเดียว แบ่งตามตำแหน่งที่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธปรากฏได้เป็น 2 ข้อ คือ

3.4.1.1 โครงสร้างที่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธปรากฏอยู่หน้าคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

ก) โครงสร้าง “bù” (不) หรือ “méi (yǒu)” (没有) หรือ “wèi” (未) ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘huì’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แล้วตามด้วยกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

[bù] ¹⁴		[‘hui’]		
[méi (yǒu)]	+ ¹⁵	[‘néng’]		+ กริยาวลี ¹⁶
[wèi]		[‘kěyǐ’]		

คำวิเศษณ์ “bù” เป็นการปฏิเสธที่เกี่ยวข้องกับความจริงที่บังเอิญเกิดขึ้น หรืออาจเป็นเรื่องปกติธรรมดา หรือเป็นสัจธรรม ส่วน คำกริยาวิเศษณ์ “méi (yǒu)” และ “wèi” เป็นการปฏิเสธที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงที่บังเอิญเกิดขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คำวิเศษณ์ “bù” “méi (yǒu)” และ “wèi” เมื่อใช้ในการปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ จะแสดงถึง “การปฏิเสธโดยสิ้นเชิง” (郭志良 Guō Zhì liáng, 1993:190)

เนื่องจากการคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่ใช้กับคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีความแตกต่างกัน คือ คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่ใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘hui’ และ ‘kěyǐ’ มีเพียง “bù” คำเดียว แต่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่สามารถใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย “néng” มี 3 คำ คือ “bù” “méi (yǒu)” และ “wèi” ดังนั้นผู้วิจัยจะขอจำแนกโดยละเอียด ดังนี้

1) คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่ใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘hui’ มีเพียง bù คำเดียว เช่น

沒有她，我這輩子不會幸福。
Méi yǒu tā, wǒ zhè bèizi bù huì xìngfú.
ไม่มีเขา ชาตินี้ฉันไม่สามารถมีความสุขได้

爸爸這樣的正統分子是不會吃你這一套的。
Bàba zhèyàng de zhèngtǒng fēnzi shì bù huì chī nǐ zhè yī tào de.
พ่อก็เป็นคนหัวโบราณแบบนี้แหละ ย่อมจะรับความคิดนี้ของเธอไม่ได้

2) คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่ใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘néng’ มี 3 คำ คือ “bù”

“méi (yǒu)” และ “wèi” เช่น

因為缺教員，暫時還不能開課。
Yīnwèi quē jiàoyuán, zànshí hái bù néng kāikè.
เพราะขาดแคลนครู จึงยังไม่สามารถเปิดเรียนระยะหนึ่ง

¹⁴ [ ] แทนความหมายว่า “คำใดคำหนึ่ง”

¹⁵ + แทนความหมายว่า “ตามด้วย”

¹⁶ กริยาวลี ในที่นี้หมายถึงรวมถึงคำกริยา คำคุณศัพท์ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงได้ และภาคแสดงที่มีหน่วยกริยาหรือหน่วยคุณศัพท์เป็นหน่วยหลัก

他不能為這件事毀壞了自己。(駱駝祥子, 老舍)
 Tā bù néng wèi zhèi jiàn shì huǐhuài le ziji. (Luòtuo Xiángzǐ, Lǎo Shě)
 เขาจะทำลายตัวเองด้วยเรื่องเช่นนี้ไม่ได้ (คนลากรถ, หลาวเสือ)

他的這個願望始終未能實現。(現代漢語八百詞)
 Tā de zhèi gè yuànwàng shǐzhōng méi néng shíxiàn. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)
 ในที่สุด ความปรารถนาของเขาไม่เป็นจริง (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

讓了兩次座兒, 都沒能拉上。(駱駝祥子, 老舍)
 Ràngle liǎn gù zuòr, dōu méi néng lāshàng. (Luòtuo Xiángzǐ, Lǎo Shě)
 ปล่อยให้(คนลากรถคันอื่น)แย่งรับผู้โดยสารไปสองครั้ง เขายังไม่ได้ลาก(รถรับผู้โดยสาร)เลย (คนลากรถ, หลาวเสือ)

他的努力顯然未能奏效。(小說月報, 1999/10)
 Tā de nǚlì xiǎnrán wèi néng zòuxiào. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)
 เห็นชัดๆว่าความขยันของเขาไม่เป็นผล (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

你的硬件不符合而未能如願。(同上)
 Nǐ de yìngjiàn bù fúhé ér wèi néng rúyuàn. (tóng shàng)
 ฝีมือของคุณไม่สอดคล้องกับงานที่ทำจึงไม่สามารถสำเร็จได้ดังที่หวัง (เหมือนข้างต้น)

3) คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่สามารถใช้ร่วมกับคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ มี “bù” เพียงคำเดียว แต่การปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ มีความแตกต่างกับการปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘néng’ และ ‘huì’ คือ
 3.1) หากปฏิเสธ คำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่มีความหมายแสดง “ความสามารถ” หรือ “ความเป็นไปได้” หรือ “ประโยชน์ใช้สอย” หรือ “ขอร้อง วิงวอน ขอความช่วยเหลือ” จะใช้ bù néng (不能) เช่น

你可以游泳嗎? 我不能游泳。
 Nǐ kěyǐ yóuyǒng ma? Wǒ bù néng yóuyǒng.
 คุณว่ายน้ำได้ไหม ฉันว่ายน้ำไม่ได้

你明天可以再來嗎? 我明天有事, 不能來了。
 Nǐ míngtiān kěyǐ zài lái ma? Wǒ míngtiān yǒu shì, bù néng lái le.
 พรุ่งนี้คุณมาอีกได้ไหม พรุ่งนี้ฉันมีธุระ มาไม่ได้แล้ว

3.2) ในการปฏิเสธคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ ที่มีความหมายแสดง “การอนุญาต ยินยอม เห็นชอบ” สามารถใช้ bù néng หรือ bù kěyǐ (不可以) ก็ได้ แต่จะแสดงความหมายที่แตกต่างกัน คือ bù néng แสดงการไม่อนุญาต ไม่ยินยอม ไม่เห็นชอบ ด้วยน้ำเสียงที่ค่อนข้างนุ่มนวลของผู้พูด ส่วน bù kě yǐ จะแสดงน้ำเสียงที่หนักแน่นกว่า คือมีความหมายว่าเป็นการห้ามอย่างเด็ดขาด เช่น

我可以³用你的筆嗎？不能。
Wǒ kěyǐ yòng nǐ de bǐ ma? Bù néng.
ฉันใช้ปากกาของคุณได้ไหม ไม่ได้

按公司規定，我們不可以和顧客聊天。（小說月報，1999/10）

Àn gōngsī guīdìng, wǒmen bù kěyǐ hé gùkè liáotiān. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)

ตามกฎหมายของบริษัท ห้ามพวกเราคุยกับลูกค้าเด็ดขาด (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

我留你³在這兒，萬不可以走。
Wǒ liú nǐ zài zhèr, wàn bù kěyǐ zǒu.
ฉันจะให้คุณอยู่ที่นี่ ไปไหนไม่ได้ทั้งนั้น

ข) โครงสร้าง bù ตามด้วยคำวิเศษณ์ yīdìng (一定) ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘huì’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แล้วตามด้วยกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

$$\begin{array}{c} \text{bù yīdìng} \end{array} + \begin{array}{c} \text{‘huì’} \\ \text{‘néng’} \\ \text{‘kěyǐ’} \end{array} + \text{กริยาวลี}$$

คำวิเศษณ์ “bù” มิได้ปฏิเสธคำกริยาช่วยโดยตรง แต่คำปฏิเสธ “bù” ทำหน้าที่ปฏิเสธ “yīdìng” และมีผลต่อความหมายของโครงสร้างที่มีคำกริยาช่วย ‘huì’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ โดยแบ่งออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1) ถ้าวางเสียงหนักที่คำว่า “bù” จะมีความหมายแสดงถึง “แนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูง” ในความปฏิเสธ เช่น

這件事他不一定會做。
Zhè jiàn shì tā bù yīdìng huì zuò.
เรื่องนี้เขาไม่แน่ว่าจะทำได้
(มีโอกาสทำไม่ได้มากกว่าที่จะทำได้)

他們自己不一定能把這種語感明白地說出來。(語法答問, 朱德熙)

Tāmen zìjǐ bù yīdìng néng bǎ zhè zhǒng yǔgǎn míngbái de shuō chūlai. (Yǔfǎ Dá Wèn, Zhū Déxī)

พวกเขาเองก็ไม่แน่ว่าจะสามารถพูดความรู้สึกแบบนี้ออกมาได้อย่างชัดเจน (ถาม-ตอบไวยากรณ์, จู เต๋อซี)

(มีโอกาที่จะพูดความรู้สึกไม่ได้มากกว่า)

他的問題 不一定可以解決。

Tā de wèntí bù yīdìng kěyǐ jiějué.

ปัญหาของเขาไม่แน่ว่าจะแก้ไขได้

(มีโอกาสแก้ไขไม่ได้มากกว่าที่จะแก้ไขได้)

2) ถ่าลงเสียงหนักที่คำว่า “yīdìng” จะมีความหมายแสดงถึง “ความไม่แน่นอน” ว่า จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นขึ้น เช่น

民族之間的相互接觸不一定會造成民族間的征服和同化。(第三屆國際漢語教學討論會論文選, 郭志良)

Mínzú zhī jiān de xiānghù jiēchù bù yīdìng huì zàochéng mínzú jiān de zhèngfú hé tónguà. (Disān Jiè Guójì Hànyǔ Jiàoxué Tǎolùn Huì Lùnwén Xuǎn, Guō Zhiliáng)

การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างชนชาติ ไม่ก่อให้เกิดการเอาชนะและพสกนกลมกลืนระหว่างชนชาติ เสมอไป (บทความคัดเล็อกจากงานสัมมนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติครั้งที่ 3, กวอจื่อเหลี่ย ยง)

我們的計劃不一定能實現。

Wǒmen de jìhuà bù yīdìng shíxiàn.

แผนของพวกเราไม่แน่ว่าจะเป็นจริง

這店裡的東西, 即使你喜歡, 也不一定可以拿走。

Zhè diànli de dōngxi, jìshǐ nǐ xǐhuān, yě bù yīdìng kěyǐ ná zǒu.

ของในร้านนี้ แม้ว่าคุณจะชอบ ก็ไม่แน่ว่าจะเอาไปได้

ค) โครงสร้าง wèibì (未必) “อาจจะไม่ ไม่แน่ว่า” หรือ bùjiànde (不見得) “ไม่เห็นว่าจะไม่แน่ว่า” ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘huì’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แล้วตามด้วยกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

wèibì	+	‘huì’	+	‘néng’	+	กริยาวลี
bùjiànde	+	‘kěyǐ’				

โครงสร้างนี้มีความหมายแสดงถึง “แนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูง” ในความปฏิเสธ เช่น

有的鴿，外表很好，而來路不正，將來下蛋孵窩，未必還能出好鴿。（小動物們〔鴿〕續，老舍）

Yǒu de gē, wài biǎo hěn hǎo, ér lái lù bù zhèng, jiāng lái xià dàn fū wō, wèi bì hái néng chū hǎo gē. (Xiǎo Dòngwùmen [Hè] Xù, Lǎo Shě)

นกพิราบบางตัว ลักษณะภายนอกดีมาก แต่ที่มาไม่แน่ชัด ต่อไปเมื่อออกไข่แล้วฟักเป็นตัว ก็ไม่แน่ว่าจะเป็นนกพิราบที่ดี (บรรดาสัตว์เล็กทั้งหลาย[นกกระสา]ต่อ, หลาวเสื่อ)

整天奔著一種文體寫，不見得能很快提高。（寫作漫談，劉錫慶）

Zhěng tiān bēn zhe yī zhǒng wén tǐ xiě, bù jiàn de néng hěn kuài tí gāo. (Xiě zuò Mǎn tán, Liú Xī qìng)

การเขียนแต่รูปแบบการเขียนอย่างเดียวตลอดวัน ไม่แน่ว่าจะทำให้เขียนเก่งได้เร็วขึ้น (สนทนาเรื่องบทประพันธ์, หลิวซีชิง)

甬說你一個人，咱們都去也不見得能解決。（現代漢語八百詞）

Béng shuō nǐ yī ge rén, zán men dōu qù yě bù jiàn de néng jiě jué. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

อย่าว่าแต่คุณคนเดียวเลย ต่อให้พวกเราไปกันหมดก็ไม่แน่ว่าจะแก้ไข(ปัญหา)ได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

ง) โครงสร้าง bù tài (不太) “ไม่ค่อย” หรือ bù dà (不大) “ไม่ค่อย” หรือ bù zěn me (不怎麼) “ไม่เท่าไร” ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘huì’ หรือ ‘néng’ แล้วตามด้วยกริยาวิเศษณ์ ดังโครงสร้างด้านล่าง

bù tài	]	[	‘huì’	]	
bù dà		+	‘néng’	]	+ กริยาวิเศษณ์
bù zěnme	]				

โครงสร้างนี้ แสดงการปฏิเสธเป็นหลัก เช่น

我不大會寫文章。

Wǒ bù dà huì xiě wénzhāng.

ฉันเขียนเรียงความไม่ค่อยได้

這孩子不太能吃。

Zhè hái zi bù tài néng chī.

เด็กคนนี้กินไม่ค่อยเก่ง

以前他不怎麼會說普通話，現在會說了。(現代漢語八百詞)

Yǐqián tā bù zěnme huì shuō Pǔtōnghuà, xiànzài huì shuō le. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi

C1)

แต่ก่อนเขาพูดภาษาจีนไม่ค่อยได้ ตอนนี้พูดได้แล้ว (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

3.4.1.2) โครงสร้างที่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธปรากฏอยู่ด้านหลังคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธที่ปรากฏอยู่ด้านหลังคำกริยาช่วย ทำหน้าที่ปฏิเสธหน่วยกริยาหรือคำคุณศัพท์โดยตรง แต่มีผลต่อความหมายของคำกริยาช่วย โดยคำปฏิเสธนั้นอาจเป็น bù ซึ่งใช้ปฏิเสธเรื่องในปัจจุบันหรือเรื่องในอนาคต หรือ méi (yǒu) ซึ่งใช้ปฏิเสธเรื่องที่ผ่านมาแล้ว(紀漪馨 Ji Yīxīn, 1986:74) จากข้อมูลการวิจัยพบว่ามี 4 โครงสร้าง คือ

ก) โครงสร้างคำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘kěyǐ’ ตามด้วย bù แล้วตามด้วยกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

$$\begin{array}{l} \left[\text{'hui'} \right] + \text{bù} + \text{กริยาวลี} \\ \left[\text{'kěyǐ'} \right] \end{array}$$

โครงสร้างนี้มีความหมายแสดงถึง “แนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูง” ในความปฏิเสธ เช่น

他們也許有一天會不理我。(雷雨，曹禺)

Tāmen yěxǔ yǒu yī tiān huì bù lǐ wǒ. (Léiyǔ, Cáo Yù)

อาจจะมึสัักวันหนึ่งที่พวกเขาจะไม่สนใจฉัน (ฝนยามฟ้าคะนอง, ฉาว-ยวี)

如果你覺得不願意，或者不方便，也可以不回答。

Rúguǒ nǐ juéde bù yuànyì, huòzhě bù fāngbiàn, yě kěyǐ bù huídá.

ถ้าคุณรู้สึกไม่เต็มใจหรือไม่สะดวก จะไม่ตอบก็ได้นะ

這樣，他們的學習就可以不管或少管了。(小說月報，1999/10)

Zhèyàng, tāmen de xuéxí jiù kěyǐ bù guǎn huò shǎo guǎn le. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)

แบบนี้ การเรียนของพวกเขาที่ไม่ต้องเข้มงวดหรือเข้มงวดน้อยลงได้แล้วสิ (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

ข) โครงสร้างคำกริยาช่วย ‘hui’ ตามด้วย méi (yǒu) แล้วตามด้วยกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

$$\text{'hui'} + \text{méi (yǒu)} + \text{กริยาวลี}$$

โครงสร้างนี้แสดงความแปลกใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับสิ่งที่ควรจะเป็น เช่น

他也明顯見老了，不然渺渺 怎會沒認出他來。(小說月報, 1999/10)

Tā yě míngxiǎn jiàn lǎo le, bùrán Miǎomiǎo zěn huì méi rènchū tā lai. (Xiǎoshuō Yuè bào, 1999/10)

ก็เห็นชัดๆว่าเขาแก่ไป ไม่เช่นนั้นทำไมเหมียวเหมียวจะจำเขาไม่ได้ (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

這麼多人會沒研究出來一個好辦法。(現代漢語八百詞)

Zhème duō rén huì méi yǎnjiū chūlai yī gè hǎo bànfǎ. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

คนมากมายขนาดนี้ยังไม่สามารถคิดค้นวิธีที่ดีได้ (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

我覺得這裡老百姓覺悟高，又很開通，怎會沒有借到呢？(百合花，茹志娟)

Wǒ juéde zhèlǐ lǎobǎixìng juéwù gāo, yòu hěn kāitōng, zěn huì méi yǒu jièdào ne?

(Bái Hé Huā, Rú Zhìjuān)

ฉันคิดว่าราษฎรที่นี่ก็มีความตื่นตัวสูง และมีความคิดก้าวหน้ามาก ทำไมจึงยืมไม่ได้ล่ะ (ดอกบัวเหอ, หรุจื้อเจี๋ยน)

ค) โครงสร้างคำกริยาช่วย ‘néng’ ตามด้วย méi (yǒu) แล้วตามด้วยกริยาวลี คัง โครงสร้างด้านล่าง

‘néng’ + méi (yǒu) + กริยาวลี

โครงสร้างนี้แสดงการปฏิเสธโดยสิ้นเชิง ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น

我們能沒虧本，全靠他幫忙。

Wǒmen néng méi kuīběn, quán kào tā bāngmáng.

พวกเราไม่ได้ขาดทุน ก็เพราะเขาช่วยเหลือทั้งนั้น

(ในอดีต มีแนวโน้มว่าจะขาดทุน)

這次表演，我能沒出丑，多虧你的指點。(新視角漢語語法研究，趙金銘)

Zhècì biǎoyǎn, wǒ néng méi chūchǒu, duō kuī nǐ de zhǐdiǎn. (Xīn Shì Jiǎo Hànyǔ Yǔfǎ Yánjiū, Zhào Jīnmíng)

การแสดงครั้งนี้ ฉันไม่ได้ทำอะไรขายหน้า เพราะคำแนะนำของคุณ (การศึกษาไวยากรณ์จีนในมุมมองใหม่, จ้าวจินหมิง)

(ในอดีต มีแนวโน้มว่าจะต้องขายหน้า)

ง) โครงสร้างคำกริยาช่วย ‘néng’ ตามด้วย bù แล้วตามด้วยกริยาวิเศษณ์ ดังโครงสร้างด้านล่าง

‘néng’ + bù + กริยาวิเศษณ์

โครงสร้างนี้สามารถแบ่งตามเวลาที่เกิดเหตุการณ์ได้เป็น 2 ข้อ คือ

1) เมื่อใช้คำกริยาช่วย“néng” กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในประโยคบอกเล่า โครงสร้างนี้จะแสดงถึงการปฏิเสธโดยสิ้นเชิง แต่ถ้าใช้รูปแบบนี้ในประโยคคำถาม หรือมีคำบ่งคำถามอยู่ในประโยค จะแสดงถึงความแน่นอนของเหตุการณ์หรือการกระทำ เช่น

他能不受罰，是因爲有人說情。（第三屆國際漢語教學討論會論文選，郭志良）

Tā néng bù shòufá, shì yīnwèi yǒu rén shuōqíng. (Disān Jiè Guójì Hànyǔ Jiàoxué Tǎolùn Huì Lùnwén Xuǎn, Guō Zhiliáng)

เขาไม่ได้ถูกลงโทษ ก็เพราะมีคนช่วยพูดให้ (บทความคัดเลือจากงานสัมมนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติครั้งที่ 3, กวอจื้อเหลียง)

被招牌者豈能不避之惟恐不及？（中國青年，1999/20）

Bèi zhāopìn zhě qǐ néng bù bì zhī wéikǒng bù jí? (Zhōngguó Qīngnián, 1999/20)

คนที่ถูกประกาศจับจะไม่หลบหนีไปอย่างหวาดกลัวได้อย่างไร (หลบหนีไปอย่างหวาดกลัว) (วารสารเยาวชนจีน, 1999/20)

她現在這副樣子，我怎能不想她？（家，巴金）

Tā xiànzài zhè fù yàngzi, wǒ zěn néng bù xiǎng tā? (Jiā, Bā Jīn)

ท่าทางแบบนี้ของเขาในตอนนี้ ฉันจะไม่คิดถึงเขาได้อย่างไร (ฉันคิดถึงเขา) (บ้าน, ปาจิน)

2) เมื่อใช้ คำกริยาช่วย ‘néng’ กับความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้น โครงสร้างนี้จะแสดงถึง “แนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูง” ในความปฏิเสธ เช่น

要是有你幫忙，就能不虧本。（第三屆國際漢語教學討論會論文選，郭志良）

Yàoshi yǒu nǐ bāngmáng, jiù néng bù kuībēn. (Disān Jiè Guójì Hànyǔ Jiàoxué Tǎolùn Huì Lùnwén Xuǎn, Guō Zhiliáng)

หากมีคุณช่วยเหลือ ก็จะไม่ขาดทุน (บทความคัดเลือจากงานสัมมนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติครั้งที่ 3, กวอจื้อเหลียง)

司機盡職盡責，就能不出車禍。（同上）

Sījī jìnzhī jìnzé, jiù néng bù chū chēhuò. (tóng shàng)

ถ้าคนขับรถปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ก็จะไม่เกิดอุบัติเหตุ (เหมือนข้างต้น)

只有這樣，才能不斷發現自己的缺陷。（小說月報，1999/10）

Zhǐyǒu zhèyàng, cái néng bù duàn fāxiàn zìjǐ de quēxiàn. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)

มีเพียงวิธีนี้เท่านั้น จึงจะเห็นข้อบกพร่องของตัวเองโดยตลอด (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

3.4.2 ความหมายในรูปประโยคปฏิเสธที่มีคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธสองคำขึ้นไป

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรูปปฏิเสธซ้อนปฏิเสธของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ซึ่งจะจำแนกโดยยึดตำแหน่งที่คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธปรากฏอยู่เป็นหลัก ดังนี้

3.4.2.1 โครงสร้าง bù ตามด้วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ แล้วตามด้วย bù และกริยาวลี ซึ่งเป็นโครงสร้างที่พบบ่อยที่สุด โดยคำวิเศษณ์ “bù” ตัวแรกทำหน้าที่ปฏิเสธคำกริยาช่วย ส่วนคำวิเศษณ์ “bù” ตัวที่สองทำหน้าที่ปฏิเสธกริยาวลี (อาจมีหน่วยกริยาหรือหน่วยคุณศัพท์เป็นหน่วยหลัก) ที่อยู่ด้านหลัง และถึงแม้การปฏิเสธ ‘néng’ สามารถใช้คำวิเศษณ์ “bù” “méi (yǒu)” หรือ “wèi” ในการปฏิเสธ แต่รูปปฏิเสธซ้อนปฏิเสธของคำกริยาช่วย ‘néng’ สามารถใช้เพียง “bùnéng bù” เท่านั้น

ในโครงสร้างนี้ คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีความหมายเหมือนกัน คือ แสดงถึง “ความเป็นไปได้” แต่รูปประโยคปฏิเสธที่มีคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธสองคำขึ้นไป มีความหมายต่างกัน คือ

ก) โครงสร้าง bù ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘hui’ แล้วตามด้วย bù และกริยาวลี คังโครงสร้างด้านล่าง

bù + ‘hui’ + bù + กริยาวลี

โครงสร้างนี้มี 2 ความหมาย คือ

1) แสดงถึง ความแน่นอนหรือมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นขึ้น “bù hui bù” มีความหมายไม่เท่ากับคำกริยาช่วย ‘hui’ แต่มีความหมายใกล้เคียงกับ yīdìng(一定) “แน่นอน” เช่น

她知道了不會不來的。（現代漢語八百詞）

Tā zhīdao le bù huì bù lái de. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เขาารู้แล้วต้องมาแน่นอน (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

他們以前是同班同學，見了面不會不認識的。（同上）

Tāmen yǐqián shì tóngbān tóngxué, jiànle miàn bù huì bù rènshi de. (tóng shàng)

เมื่อก่อนพวกเขาเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกัน ถ้าได้พบหน้ากันต้องรู้จักกันแน่นอน (เหมือนข้างต้น)

三爸不會不知道。(家, 巴金)
Sānbā bù huì bù zhīdao. (Jiā, Bā Jīn)
ซานปาต้องรู้แน่ๆ (บ้าน, ปาจิน)

2) แสดงถึง การคาดคะเนถึงความเป็นไปได้ในความคิดเห็นของผู้พูด ที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำในอนาคต เช่น

他不會不答應吧。
Tā bù huì bù dāying ba.
เขาคงจะรับปากกระมัง

他不會不這樣說吧。
Tā bù huì bù zhèyàng shuō ba.
เขาคงจะพูดเช่นนั้นกระมัง

ข) โครงสร้าง bù ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘néng’ แล้วตามด้วย bù และกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

bù + ‘néng’ + bù + กริยาวลี

โครงสร้างนี้ แสดงถึง ความแน่นอนที่จะต้องกระทำสิ่งๆ นั้นเพราะความจำเป็น หรือสมควรที่จะกระทำเนื่องจากปัจจัยภายนอก “bù néng bù” มีความหมายไม่เท่ากับคำกริยาช่วย ‘néng’ แต่มีน้ำหนักที่หนักแน่นกว่า เช่น

因為大家不了解情況，我不能不說明一下。(現代漢語八百詞)
Yīnwèi dàjiā bù liǎojiě qíngkuàng, wǒ bù néng bù shuōmíng yíxià. (Xiàndài Hànyǔ Bābǎi Cí)

เพราะทุกคนไม่เข้าใจถึงความเป็นมา ฉันจึงต้องอธิบายสักหน่อย (ภาษาจีนปัจจุบัน 800 คำ)

我做一切都只因爲我還活著，不能不做。(家, 巴金)
Wǒ zuò yíqiè dōu zhī yīnwèi wǒ hái huózhe, bùnéng búzuò. (Jiā, Bā Jīn)
ที่ฉันทำทั้งหมดเพียงเพราะฉันยังมีชีวิตอยู่ ไม่ทำไม่ได้ (จำเป็นต้องทำ) (บ้าน, ปาจิน)

我不能不說，因爲我想傾訴。(小說月報, 1999/10)

Wǒ bù néng bù shuō, yīnwèi wǒ xiǎng qīngsù. (Xiǎoshuō Yuèbào, 1999/10)

ฉันไม่พูดไม่ได้ (จำเป็นต้องพูด) เพราะฉันอยากระบายความในใจ (วารสารนวนิยายรายเดือน, 1999/10)

ค) โครงสร้าง bù ตามด้วยคำกริยาช่วย kě(yǐ) แล้วตามด้วย bù และกริยาวิเศษณ์ ตั้งโครงสร้างด้านล่าง

bù + kě(yǐ) + bù + กริยาวิเศษณ์

“bù kě bù” มีความหมายไม่เท่ากับ “kě” หรือ ‘kěyǐ’ โครงสร้างนี้มีความหมายแสดงถึง ความแน่นอนหรือความจำเป็นที่จะต้องกระทำสิ่งๆนั้น เช่น

我不可不去。

Wǒ bù kě bù qù.

ฉันไม่ไปไม่ได้ (ต้องไป)

這件事不可不注意。(語法, 上海教學出版社)

Zhèij iàn shì bù kě bù zhùyì. (Yǔfǎ, Shànghǎi Jiàoxué Chūbǎnshè)

เรื่องนี้ไม่ใส่ใจไม่ได้ (ต้องใส่ใจ) (ไวยากรณ์, โรงพิมพ์การศึกษาเชียงใหม่)

我不可不告訴他這件事。

Wǒ bù kě bù gàosù tā zhèi jiàn shì.

ฉันต้องบอกเรื่องนี้กับเขา

3.4.2.2 โครงสร้าง méi (yǒu) shénme “ไม่มีอะไรที่” ตามด้วย bù แล้วตามด้วยคำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ และกริยาวิเศษณ์ ตั้งโครงสร้างด้านล่าง

méi (yǒu) shénme + bù + $\left[\begin{array}{l} \text{'hui'} \\ \text{'néng'} \\ \text{'kěyǐ'} \end{array} \right]$ + กริยาวิเศษณ์

โครงสร้างนี้ แสดงถึงความแน่นอนที่จะเกิดการกระทำนั้นขึ้น เช่น

這件事沒什麼不能說。

Zhèi jiàn shì méi shénme bù néng shuō.

เรื่องนี้ไม่มีอะไรที่พูดไม่ได้ (พูดได้แน่นอน)

沒有什麼不可以去的。

Méi yǒu shénme bù kěyǐ qù de.

ไม่มี(สาเหตุ)อะไรที่ไปไม่ได้ (ไปได้แน่นอน)

車既是自己的心血，簡直沒有什麼不可以把人與車算在一塊的地方。（駱駝祥子，老舍）

Chē jì shì zìjǐ de xīnxiě, jiǎnzhí méi yǒu shénme bù kěyǐ bǎ rén yǔ chē suàn zài yīkuài de dìfang. (Luòtuó Xiángzǐ, Lǎo Shě)

ถ้ารถเป็นสติปัญญาและกำลังของตัวเอง ก็ไม่มี(สาเหตุ)อะไรที่จะไม่สามารถรวมคนกับรถไว้ที่เดียวกัน (รวมไว้ที่เดียวกันได้แน่นอน) (คนลากรถ, หลาวเสือ)

3.4.2.3 โครงสร้าง bù yīdìng ตามด้วย bù หรือ méi (yǒu) แล้วตามด้วยคำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ และกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & \lceil & \text{'hui'} & \rceil \\ & & & & | & & | \\ \text{bù yīdìng} & + & \text{bù} & + & | & \text{'néng'} & | & + & \text{กริยาวลี} \\ & & & & | & & | \\ & & & & \lfloor & \text{'kěyǐ'} & \rfloor \end{array}$$

โครงสร้างนี้ มี 2 ความหมาย คือ

ก) ถ้าลงเสียงหนักที่คำว่า “bù” ของ “bù yīdìng” โครงสร้างนี้จะมีความหมายเป็นการเน้นว่ามีแนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดการกระทำนั้นขึ้นในอนาคต เช่น

他不一定不能相信你的話。
Tā bù yīdìng bù néng xiāngxìn nǐ de huà.
เขาน่าจะเชื่อคำพูดของคุณ

ข) ถ้าลงเสียงหนักที่คำว่า “yīdìng” ของ “bù yīdìng” โครงสร้างนี้จะมีความหมายแสดงถึงความไม่แน่นอน เช่น

他不一定不能相信你的話。
Tā bù yīdìng bù néng xiāngxìn nǐ de huà.
เขาอาจจะเชื่อคำพูดของคุณ

3.4.2.4 โครงสร้าง wèibì หรือ bùjiànde ตามด้วย bù หรือ méi (yǒu) แล้วตามด้วยคำกริยาช่วย ‘hui’ หรือ ‘néng’ หรือ ‘kěyǐ’ และกริยาวลี ดังโครงสร้างด้านล่าง

$$\begin{array}{ccccccc} \lceil & \text{wèibì} & \rceil & & \lceil & \text{bù} & \rceil & & \lceil & \text{'hui'} & \rceil \\ & & & & & & & & & & \\ \lfloor & \text{bùjiànde} & \rfloor & + & \lfloor & \text{méi (yǒu)} & \rfloor & + & | & \text{'néng'} & | & + & \text{กริยาวลี} \\ & & & & & & & & & | & \\ & & & & & & & & & \lfloor & \text{'kě(yǐ)} & \rfloor \end{array}$$

โครงสร้างนี้ มีความหมายเป็นการเน้นว่า มีแนวโน้มหรือความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดการกระทำนั้น
ขึ้น เช่น

這種事，未必不能公開。（第三屆國際漢語教學討論會論文選，郭志良）
Zhè zhǒng shì, wèibì bù néng gōngkāi. (Dìsān Jiè Guójiè Hànyǔ Jiàoxué Tǎolùn Huì
Lùnwén Xuǎn, Guō Zhìliáng)

เรื่องแบบนี้ น่าจะเปิดเผยได้ (บทความคัดเลือจากงานสัมมนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับ
นานาชาติครั้งที่ 3, กวอจ้อเหลียง)

這也不是什麼保密單位，不見得不可參觀。（同上）

Zhè yě bù shì shénme bǎomì dānwèi, bùjiànde bù kě cānguān. (tóng shàng)
นี่ไม่ใช่หน่วยงานที่ปิดเป็นความลับอะไร น่าจะเข้าเยี่ยมชมได้ (เหมือนข้างต้น)

3.4.2.5 โครงสร้าง méi (yǒu) shénme bù ตามด้วยคำกริยาช่วย ‘kěyǐ’ แล้วตามด้วย
bù และกริยาแท้ ดังโครงสร้างด้านล่าง

méi (yǒu) shénme bù + ‘kěyǐ’ + bù + กริยาแท้

โครงสร้างนี้ มีความหมายเป็นการเน้นว่ามีแนวโน้มว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นได้ เช่น

這是群眾自己組織的活動，沒什麼不可以不參加的。（新視角漢語語法研究，
趙金銘）

Zhè shì qúnzhòng zìjǐ zǔzhī de huódòng, méi shénme bù kěyǐ bù cānjiā de. (Xīn Shì
Jiǎo Hànyǔ Yǔfǎ Yánjiū, Zhào Jīnmíng)

นี่เป็นกิจกรรมที่มวลชนจัดขึ้นเอง ไม่มีอะไรที่จะไม่ไปร่วมไม่ได้ (ไม่ไปร่วมก็ได้) (การศึกษา
ไวยากรณ์จีนในมุมมองใหม่, จ้าวจินหมิง)

(沒什麼不可以不參加 มีความหมายเท่ากับ 可以不參加)

沒什麼不可以不去的。（同上）

Méi shénme bùkěyǐ búqù de. (tóng shàng)

ไม่มีอะไรที่ไม่ไปไม่ได้ (ไม่ไปก็ได้) (เหมือนข้างต้น)

(沒什麼不可以不去 มีความหมายเท่ากับ 可以不去)